

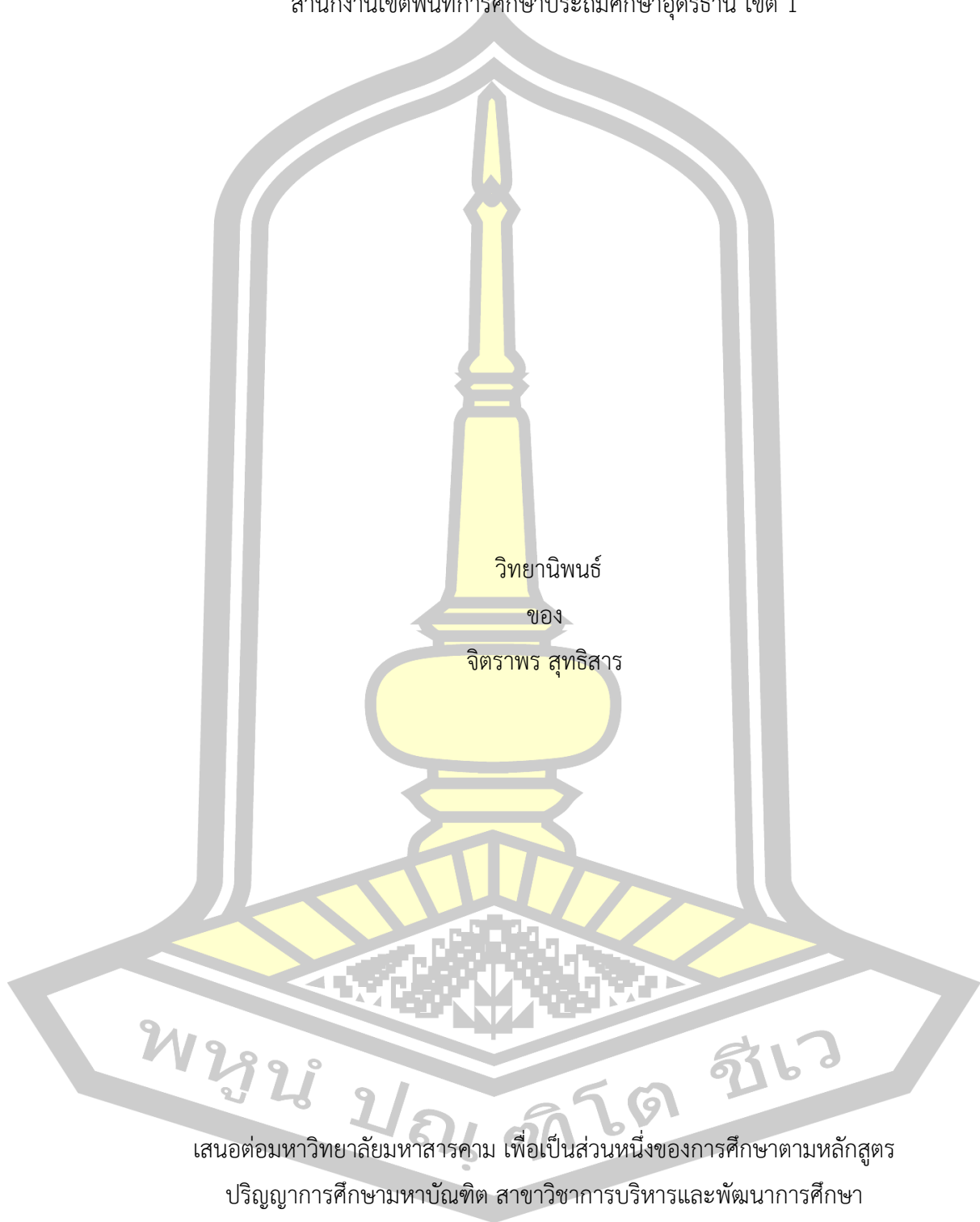
การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
จิตราพร สุทธิสาร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
สิงหาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

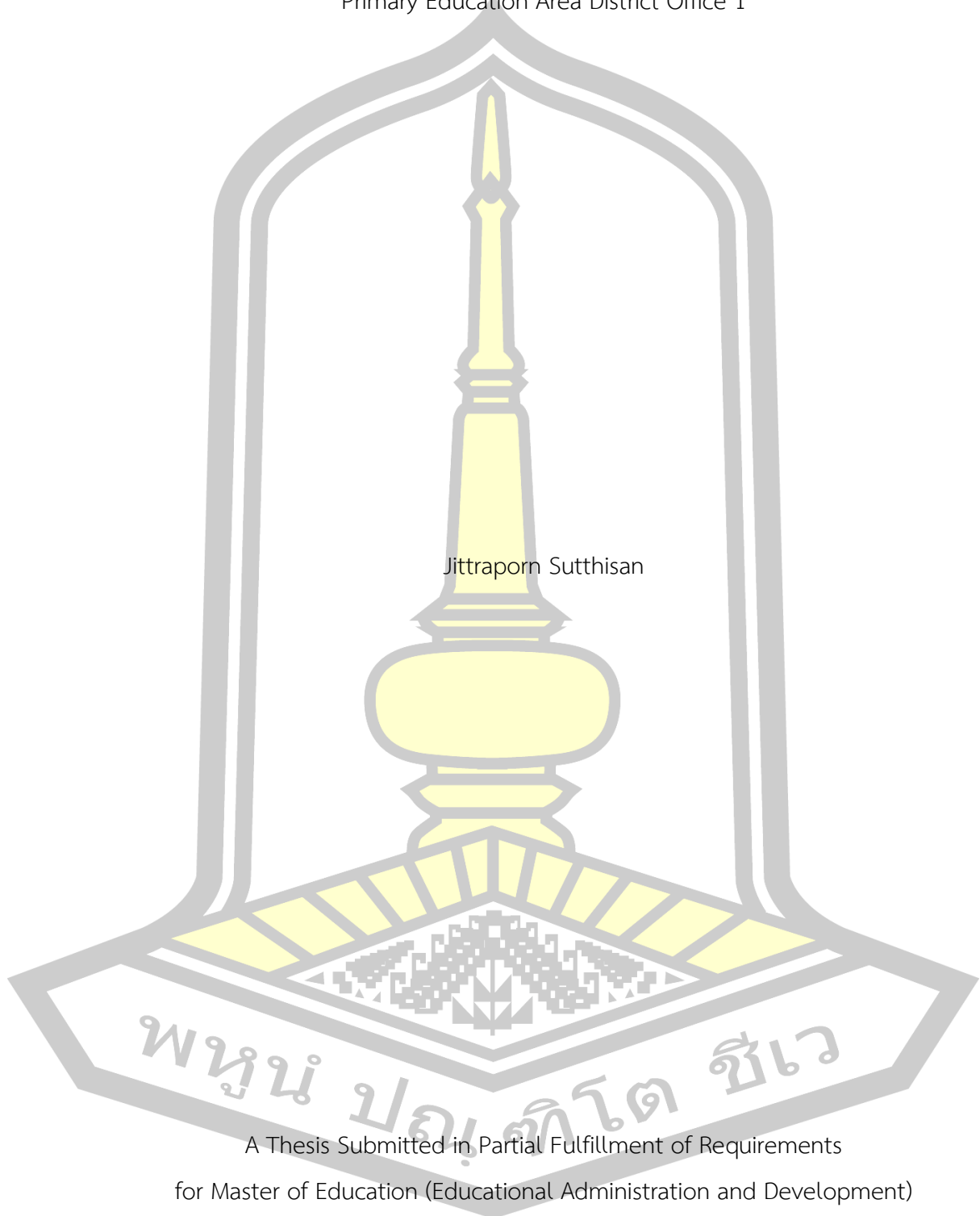
การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
สิงหาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Directional Development of Private Schools' Student Care System of Udonthani
Primary Education Area District Office 1

Jitraporn Sutthisan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

August 2019

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางจิตราพร สุทธิสาร
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. สุรชา อมรพันธุ์)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนวงค์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1		
ผู้วิจัย	จิตรพร สุทธิสาร		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ สุรชา อมรพันธุ์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตอนที่ 2 ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำนวน 21 คน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาเอกชน จำนวน 21 คน ครูที่ปรึกษาสถานศึกษาเอกชน จำนวน 227 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 269 คน ซึ่งได้จากการใช้ตาราง Krejcie and Morgan ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในระยะที่ 3 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน 3) องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) องค์ประกอบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) องค์ประกอบด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า

2.1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

2.2 สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI modified) ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่าประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

คำสำคัญ : การพัฒนา, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

TITLE	The Directional Development of Private Schools' Student Care System of Udonthani Primary Education Area District Office 1		
AUTHOR	Jittraporn Sutthisan		
ADVISORS	Associate Professor Suracha Amornpan , M.Ed.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2019

ABSTRACT

This research is aimed to 1) Study the elements for the directional development of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. 2) Study current and desirable circumstances of the directional development of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. And 3) Develop the directions to operate private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. The sample of this study was divided into two groups. The first group consists of 21 private school directors, 21 heads of private schools' student care system, and 227 private schools' counsellors. The populations of the study numbers 269 in total. The sample of this study was selected by using Krejcie and Morgan's table and used stratified sampling techniques. The second group of the sample, who was selected for stage 3 of the study, were three directors of the private school which has the operations of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. The data was collected by questionnaires and interviewing as research instruments to analyse the statics and data into percentages, means, standard deviations and priority needs index.

After collecting and analysing the data, the results are as follows;

1. The elements on operating the private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 consists of 5 elements, namely recognition of individual students, student screening, student support, protection and problem solving, and student referral.

2. The study of current and desirable circumstances of the directional development of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 showed as follows;

2.1 The current circumstances of the directional development of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 was "frequently" overall. When considered on each element, the results were "frequently" on every element. The greatest to least were student support, protection and problem solving, recognition of individual students, student referral, and student screening.

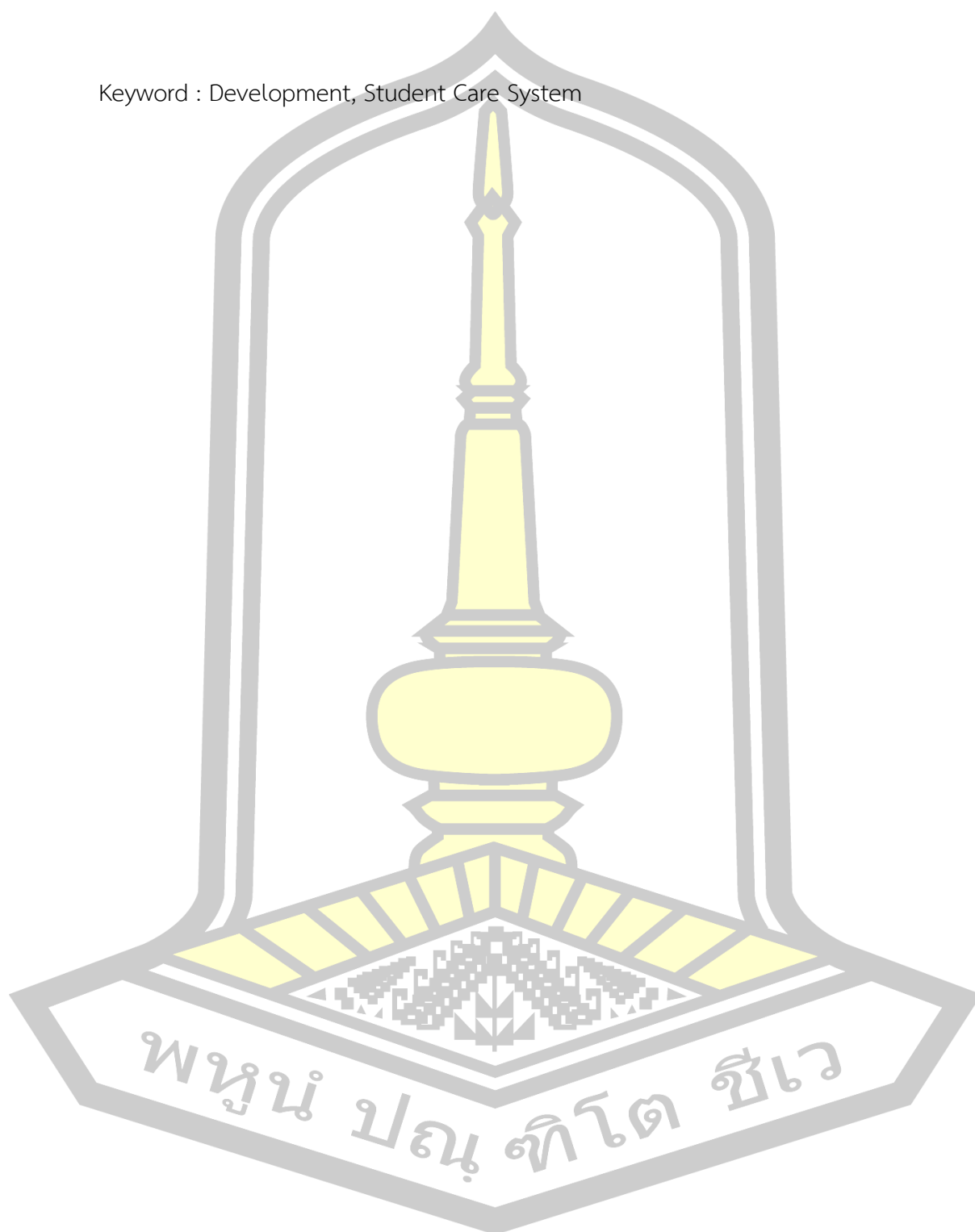
2.2 The desirable circumstances of the directional development of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 was "constantly" overall. When considered on each element, the results were "constantly" on every element. The greatest to least were student referral, student support, protection and problem solving, recognition of individual students, and student screening.

2.3 The analysis of the standard deviations and priority needs index modified (PNI modified) in the directional development of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 The greatest to least were student referral, recognition of individual students, student screening, protection and problem solving, and student support.

3. The directional development of private schools' student care system of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 consist of five elements, namely recognition of individual students, student screening, student support,

protection and problem solving, and student referral.

Keyword : Development, Student Care System

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ กรรมการสอบ ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก รองศาสตราจารย์ สุรชา อมรพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถวิจัยครั้งนี้ เป็นผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ดร.จรินทร์ สุรเสวีรังษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 นางปราณี ศิรินิกร ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ (การวัดผล การศึกษา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 นายเสถียร เทียงธรรม ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 นายอภิชาติ เหตุถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนนุตรคริสตียนศึกษา ผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายพัฒนาผู้เรียน ครูฝ่ายปกครอง ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บ ข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ศาสนาจารย์สีแอม สุทธิสาร ประธานคริสตจักรภาคที่ 13 สังกัดมุขนิธินแห่งสภา คริสตจักรในประเทศไทยที่ได้ให้การช่วยเหลือในตรวจทาน ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการทำการ วิจัยจนสำเร็จในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีความวิริยะอนสาหะ มานะ พยายาม จนประสบผลสำเร็จในการศึกษา

พูน ปณ ทิโต ชเว

จิตราพร สุทธิสาร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารสถานศึกษา.....	9
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	18
บริบทของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยในประเทศ.....	37
งานวิจัยต่างประเทศ.....	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	53
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4 ผลวิเคราะห์ข้อมูล	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
ความมุ่งหมายของการวิจัย	99
สรุปผล	99
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	113
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	119
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับข้อคำถามของแบบสอบถาม	122
ภาคผนวก ง รายนามผู้ให้การสัมภาษณ์	124
ภาคผนวก จ ตัวอย่างภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน	126
ประวัติผู้เขียน	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
ตาราง 2 องค์ประกอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1	67
ตาราง 3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.....	70
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานะภาพและขนาดโรงเรียน	71
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	74
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและเป็นรายข้อ	75
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ	77
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	79
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมและเป็นรายข้อ ..	81

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา
 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ..... 83

ตาราง 11 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม
 84

ตาราง 12 แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
 เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1..... 92

ตาราง 13 แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการ
 พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1..... 94

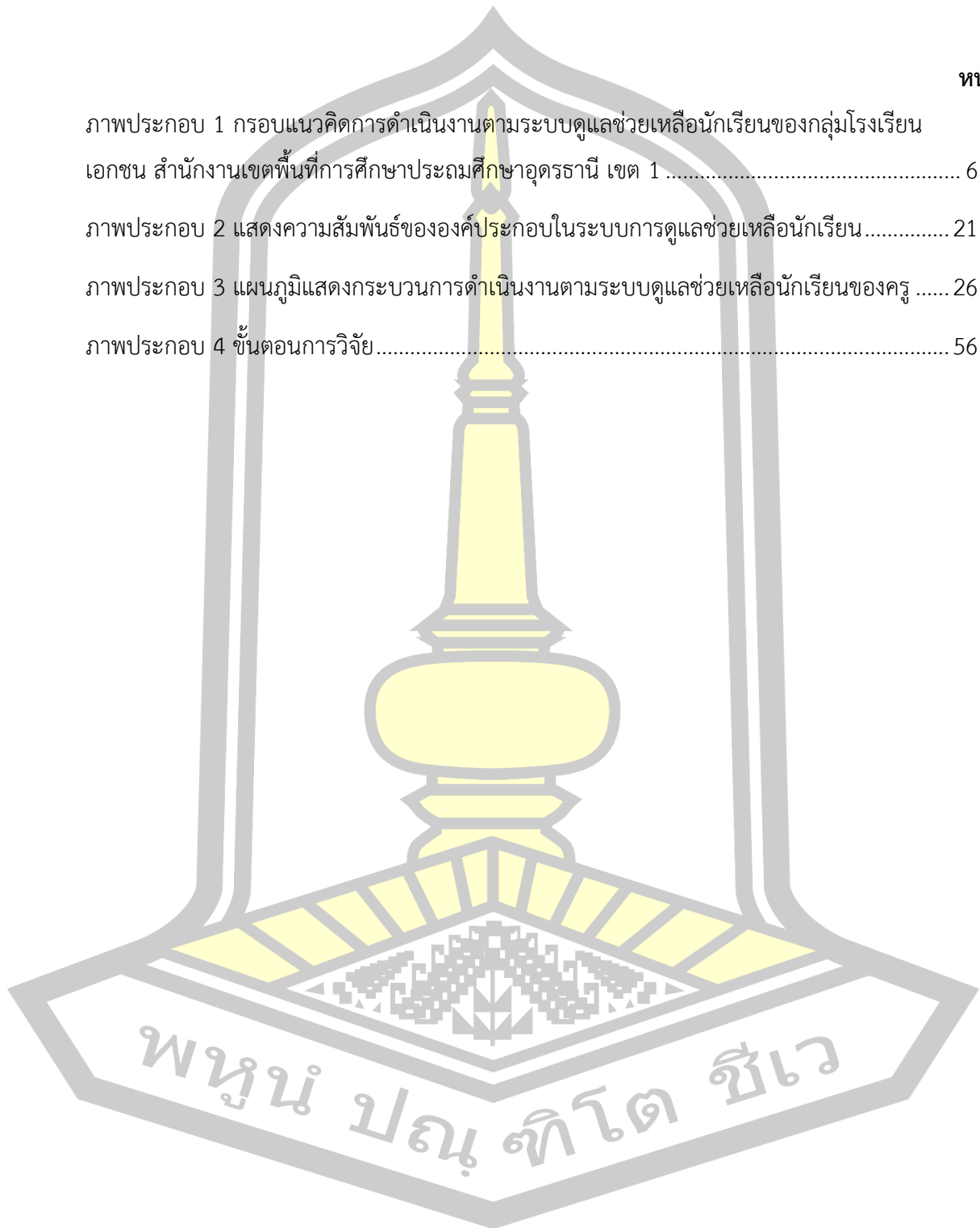
ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างเนื้อหากับข้อคำถามของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1..... 123

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียน เอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1	6
ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	21
ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู	26
ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการวิจัย.....	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพ โดยกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ 9 หมวด คือ หมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา หมวด 3 ระบบการศึกษา หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและบทเฉพาะกาล

การดำเนินการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว การปฏิรูปการศึกษานับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่จะประสบผลสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลหลายฝ่าย ที่สำคัญที่สุดคือครู ซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้โดยตรงจะต้องเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติให้เกิดผลประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมต่อเด็กและเยาวชนมากที่สุด (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2540) สถานศึกษาจะต้องแสวงหาแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนอย่างมีความสุข และสามารถอยู่ในระบบการศึกษาได้ตลอดหลักสูตร โดยการพัฒนากระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและเน้นการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีทักษะในการป้องกันและแก้ไขปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ประเทศไทยได้กำหนดวิสัยทัศน์ ปี พ.ศ. 2550 ที่สำคัญประการหนึ่งคือ ประชาชนคนไทยต้องมีคุณธรรม มีวินัย จริยธรรม มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย มีความเข้าใจการเมืองและมีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งในการพัฒนาคนประการหนึ่ง คือ ใช้แนวทางในการพัฒนาความมีวินัย ใฝ่รู้ คุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกลไกของกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย โดยส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนในปัจจุบันมีภาพรวมของความประพฤติ การดำรงชีวิตไปในทางที่มีความเสี่ยงสูงแทบทุกด้าน เช่น การรับวัฒนธรรมชาวตะวันตก ฟุ้งเฟ้อ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เทียวเตร่กลางคืน มั่วสุมยาเสพติด ปัญหาเรื่องชู้สาว มีค่านิยมในวัตถุ เป็นต้น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ประชาชนได้รับคือ การศึกษาที่ส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยทุกคนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติเต็มศักยภาพที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม ดังนั้น จึงมีคุณลักษณะเป็น

คนดี คนเก่งและมีความสุข ได้กำหนดหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา คือ กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชนของชาติให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 12-18 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงอายุของวัยรุ่นที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาจากวัยเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

นอกเหนือจากภารกิจจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว โรงเรียนยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการปลูกฝังแนวทางปฏิบัติให้แก่แก่นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมในด้านความประพฤติของนักเรียนได้โดยมีกฎข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนวินัยในโรงเรียนได้กำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของนักเรียนให้ควบคุมตนเอง และปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกาของสังคมได้อย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนร่วม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2546) กรมสามัญศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย โดยกำหนดกรอบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การแสดงความเคารพ ความสะอาด การเข้าแถว การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา, 2540)

งานกิจการนักเรียน เป็นงานที่จัดดำเนินงานกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกาย และจิตใจ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม รู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานกิจการนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความถนัดของบุคคล กรมสามัญศึกษาได้กำหนดภารกิจหลักในการบริหารที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาไว้ งานส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียนเป็นตัวหลักสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ระบบการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นงานที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนสร้างเสริมให้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงพัฒนาเจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศไทยต่อไปในอนาคต และได้กำหนดนโยบายการบริหารงานปกครองนักเรียนไว้ 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนปกครองนักเรียน การบริหารงานปกครองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน การดำเนินการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การประเมินผลการปกครองนักเรียน (กรมสามัญศึกษา, 2540)

การดำเนินงานส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยแห่งการ

เสริมสร้างการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อย่างรวดเร็ว เป็นวัยที่มีความคิดอยากเป็นอิสระ ต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น มีการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว วุฒิภาพ แสดงอารมณ์ออกอย่างรุนแรง จากลักษณะการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นที่กล่าวมาแล้วนั้นอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ และเป็นปัญหาของโรงเรียนของสังคมและประเทศชาติได้ในที่สุด ได้แก่ ปัญหาการก่ออาชญากรรม ปัญหาของการเสพสิ่งเสพติด ปัญหาชู้สาว ปัญหาการฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโรงเรียน ดังนั้นทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนทุกคนจะต้องร่วมมือ ร่วมใจ เข้มงวดและต้องกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อหามาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและร่วมกันเสริมสร้างกิจกรรมที่จะพัฒนาคนหรือนักเรียนให้มีความประพฤติ และมีระเบียบวินัย สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (บุญสม มาร์ติน, 2528)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานระบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลิต ด้านกระบวนการ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ครู อาจารย์ในสังกัดเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีศักยภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลที่พร้อมสมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรมและมีชีวิตที่สงบสุขให้สมกับข้อความที่ว่า “เก่ง ดี มีสุข” โดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียนให้ความร่วมมือกันทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ช่วยในการแก้ปัญหาให้นักเรียน กรมวิชาการร่วมกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขนักเรียน 5) การส่งต่อ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี การดำเนินงานสอดวกขึ้น นักเรียนได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ดีขึ้น (กรมสุขภาพจิต, 2544)

โรงเรียนอัครคริสเตียนวิทยา เป็นโรงเรียนของมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและอยู่ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้ทำการเปิดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยและการศึกษาภาคบังคับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย เป็นบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น

ซึ่งมีการเสริมสร้างความเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย และจิตใจอย่างรวดเร็ว และเป็นวัยที่มีความคิด
 ออยากเป็นอิสระ

ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดการและคณะกรรมการบริหารภายในโรงเรียน ที่ดูแลงานโรงเรียนทั้ง
 4 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงานกิจการนักเรียน ซึ่งต้องมีหน้าที่ที่ต้องส่งเสริมพัฒนา คุ่มครอง
 ป้องกัน แก้ไขความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ให้ได้รับการพัฒนา มีความสมบูรณ์ทั้งในด้าน
 ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ มีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญใน
 การส่งเสริมให้นักเรียนได้มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนถึงการพัฒนาแนวทางการดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา สภาพปัญหา
 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นสารสนเทศใช้เป็นแนวทาง
 ในการส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
 ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน
 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 อุดรธานี เขต 1
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
 เอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ใช้เป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใช้เป็นแนวทาง
 การดำเนินงาน
2. กำหนดเป็นนโยบาย มาตรการในการดูแลนักเรียนและส่งเสริมนักเรียนในโรงเรียน
 เอกชน
3. พัฒนางานการดำเนินงานดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาเอกชน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชนสามัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยยึดกรอบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ประการ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544)

- 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 การคัดกรองนักเรียน
- 1.3 การส่งเสริมนักเรียน
- 1.4 ป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 1.5 การส่งต่อ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษาสถานศึกษาเอกชนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำนวน 42 คน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน ครูที่ปรึกษาสถานศึกษาเอกชน จำนวน 626 คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 698 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

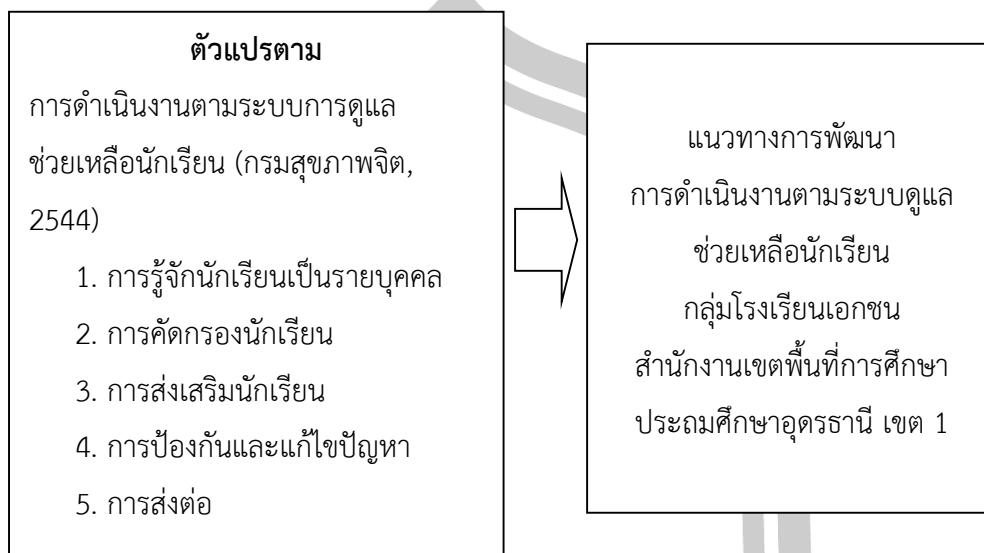
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำนวน 21 คน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาเอกชน จำนวน 21 คน ครูที่ปรึกษาสถานศึกษาเอกชน จำนวน 227 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 269 คน ซึ่งได้จากการใช้ตาราง Krejcie and Morgan ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ประการ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียน
 เอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการปกครอง และงานด้าน
 แนวโน้มเพื่อประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ให้มีระบบ มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการดำเนินงาน
 ที่ชัดเจนพร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้
 โดยจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่
 จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่
 หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง เช่น ระเบียบสนทนา อันนำไปสู่การส่งเสริม การป้องกันและ
 แก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

1.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียน
 เป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้รับมาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองตามที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น และ
 เป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

1.3 การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ให้ความสำคัญภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ เป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ เป็นเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน หมายถึง การเอาใจใส่นักเรียนกับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และที่ปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

1.5 การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมนักเรียนต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว หากพบว่าปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

2. แนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง วิธีการดำเนินงานในการแก้ปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่ละด้าน ซึ่งได้จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้จัดการสถานศึกษาเอกชน ผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

4. หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

5. ครูที่ปรึกษา หมายถึง ครูประจักษ์ ครูที่ปรึกษาที่ได้รับมอบหมาย แต่งตั้งจากหัวหน้าสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

6. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 รวมทั้งหมด 30 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นขนาด 3 ขนาด (ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประกอบด้วย

6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 1-300 คน

6.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 301–1,000 คน

6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 1,001 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา เอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อ ต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.2 การคัดกรองนักเรียน
 - 2.3 การส่งเสริมนักเรียน
 - 2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา
 - 2.5 การส่งต่อ
3. บริบทของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

1. แนวคิดหลักของการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 กำหนดว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยได้นำแนวคิด หลักในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ต่าง ๆ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531)

1. โรงเรียน เป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด และผลการจัดการประถมศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

2. ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุ จุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือคุณภาพที่พึงประสงค์ทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในทุกกลุ่มประสบการณ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสุขภาพอนามัยที่ดี

3. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการประถมศึกษามีหลายอย่าง เช่น ระบบการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหาร โรงเรียน

4. การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานได้นั้น ย่อมต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนที่มี ประสิทธิภาพคือ ผู้บริหารที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียน การสอนจนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้

5. การบริหารโรงเรียนจะบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตรได้ดั่งนั้น ย่อมอาศัยการบริหารงานอย่างน้อย 6 งาน คือ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและ การเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

6. ทรัพยากรในการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 อย่าง คือ บุคคล เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และ ระบบ การจัดการนั้น ทรัพยากรด้านบุคคลเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ดังนั้น ในการบริหารโรงเรียน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่องานและต่อบุคลากรไปพร้อม ๆ กัน นั่นคือ ทำอย่างไรจึงจะได้งานและ ให้บุคคลที่ทำงานทำงานอย่างมีความสุข

7. การบริหารทั้ง 6 ของโรงเรียนจะเป็นไปได้ย่อมจ้องอาศัยกระบวนการบริหาร อย่างน้อย 4 ขั้นตอน คือ

7.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน

7.2 การวางแผน

7.3 การดำเนินการตามแผน (การกำกับติดตามและนิเทศ ฯลฯ)

7.4 การประเมินผล

8. การบริหารโรงเรียนจะเป็นไปโดยราบรื่นและได้ผลดียิ่งขึ้น ถ้าผู้บริหารโรงเรียนได้ ใช้แนวทางและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ประกอบ เช่น

8.1 การบริหารโดยยึดผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนเป็นสำคัญ

8.2 การบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วม เช่น การใช้ระบบการกลุ่ม การให้กลุ่มมีโอกาสแก้ปัญหาหรือปรับปรุงงานในหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยตัวเอง

8.3 การตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีระบบ

8.4 มนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียน

8.5 ภาวะผู้นำในโรงเรียน

9. ทักษะในการบริหารประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านความคิดรวบยอดของหน่วยงาน

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมาย การบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารงาน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถ เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานให้แก่ครู และบุคลากรต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

กำพล ฤทธิรักษา (2545) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลทุกคนในสถานศึกษา ชุมชนและสังคมร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการ เพื่อให้ภารกิจของสถานศึกษาที่รับผิดชอบประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึงการอำนวยความสะดวกเพื่อจัดการเรียนการสอน ซึ่งควรพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คำนึงถึงความสะดวกในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน

ชาติรี อัครเจษฎากร (2542) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานในขอบเขตของหน่วยงานหนึ่ง ๆ ที่คณะบุคลากรร่วมมือกันดำเนินการในการจัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิก ซึ่งส่งผลให้ผู้รับบริการได้พัฒนาในด้านต่างๆ อันจะนำไปสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

ธำรงชาติ ธรรมชาติ (2542) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการบริการทางการศึกษา บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2542) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมของทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมที่ตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อม ให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542) คำว่า “การบริหารการศึกษา” หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

วิเศษ พลอาจทัน (2549) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายพยายามจัดขึ้น เพื่อเป็นการให้ความรู้ และเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและสมาชิกของสังคม ให้มีการพัฒนาการด้านสติปัญญาที่สูงขึ้น

Good (1973) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. การบริหารการศึกษาหมายถึงการจัดการ ควบคุมดูแล และอำนวยความสะดวกของด้านการเรียนการสอนให้ดำเนินไปตามนโยบาย เป้าหมายที่วางไว้ เช่น การจัดครูเข้าสอนการจัดชั้นเรียน การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน การจัดตารางสอน การจัดกิจกรรม การปรับปรุงหลักสูตร การวางแผนการสอน การแนะแนว เป็นต้น แต่มิได้หมายความถึงงานธุรการต่าง ๆ เช่น การบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นต้น

2. การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดการ การควบคุม การอำนวยความสะดวกของการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนทุกอย่าง เช่น การเรียนการสอน และงานธุรการต่าง ๆ ด้วย เพราะกิจกรรมทั้งหมด เช่น องค์กรประกอบที่จะช่วยให้ การบริหารการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดการ ควบคุมดูแล และอำนวยความสะดวกของด้านการเรียนการสอน ความสะดวกในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนให้ดำเนินไปตามนโยบาย เป้าหมายที่วางไว้ซึ่งควรพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในด้านต่าง ๆ คือ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรมคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับกับความต้องการของสังคม

2. ความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2529) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นภารกิจของผู้บริหารเพื่อให้งานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ทั้งยังข้อสังเกตว่าการบริหารสถานศึกษามุ่งหวังที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

สมคิด บางโม (2544) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องมาจากว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานในสถานศึกษาที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนา หากการจัดการบริหารงานในสถานศึกษาขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของสถานศึกษา คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ยุทธนา ชุตทองม้วน (2550) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นงานที่จะต้องให้ความสำคัญรอบคอบให้มากยิ่งขึ้น เพราะสิ่งสำคัญผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถพร้อมประสบการณ์ ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระบวนการบริหารการศึกษาคือ

การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ซึ่งจะต้องเรียงลำดับถึงความสำคัญก่อนหลังมีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันควรวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนให้รัดกุมมากยิ่งขึ้นโดยการประสานงานกันระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน การมอบภาระหน้าที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมอบให้คนที่ทำหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบสูงและเป็นคนที่เข้าใจงานได้อย่างดี ยิ่ง คำสั่งที่ลงมานั้นสามารถสนองได้อย่างเต็มที่

สุชิน เรืองบุญส่ง (2551) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การบริหารการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือ จำเป็นที่ขาดไม่ได้ ในสังคมสมัยใหม่ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับ บุคคลและสำหรับสังคมประเทศชาติโดยรวม

อรทัย แสงทอง (2552) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ และเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพิงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลาและทรัพย์สินอย่างอื่นเพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญจากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้นั้นคือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษา อยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546) ได้ให้แนวคิดว่ากระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549) ให้แนวคิดถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี 5 ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

1. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร
2. O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ
3. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
4. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ
5. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

สมคิด มาวงค์ (2554) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารการศึกษา คือ แนวทางเทคนิคหรือวิธีการ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการหลัก ๆ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุมงาน การตัดสินใจ การจัดคนเข้าทำงาน การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประเมินผล และการปรับปรุง รวมทั้งการกระตุ้นหรือการจูงใจที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติการกิจการบริหาร การศึกษา ให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ดังนั้นหัวใจหลักของผู้บริหารจำเป็นต้องทราบกระบวนการทางการบริหาร และต้องมี ทักษะในการใช้กระบวนการทางการบริหารทุกขั้นตอนอย่างมีแนวคิดและความเหมาะสม

Gulick and Urwick (1973) ได้ให้แนวคิดถึงกระบวนการในการบริหารงานของหน่วยงาน ซึ่งได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการเรียก ย่อ ๆ ว่า “POSDCoRB” โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน
3. การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากรอันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน
4. การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจและการสั่งการในกิจการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป และในลักษณะเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำและการควบคุมการปฏิบัติงาน
5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การร่วมมือในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องกันและกลมกลืนกัน
6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของกิจการในหน่วยงาน
7. ใ้แนวคิดงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบ และรัดกุมรวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การทำบัญชี

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารใช้สำหรับตัดสินใจ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยนำทรัพยากรมาใช้อย่างประหยัด โดยการดำเนินการดังกล่าวนี้ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ เกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการบริหารดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารต้องปฏิบัติ ตามลำดับขั้นตอนให้เป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

4. กระบวนการบริหารสถานศึกษา

กระบวนการบริหารสถานศึกษา ได้มีการกำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนี้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 39 กำหนดว่า สถานศึกษาและส่วนราชการตามมาตรา 34 (2) มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. บริหารกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ภาวะเทียบ ข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ
2. ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
3. เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำ นิติกรรมสัญญาในราชการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษา หรือส่วนราชการได้รับตามที่ได้รับมอบอำนาจ
4. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
5. อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิบัตรของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหาร ทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำ กว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และหรือผู้แทน องค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของ คณะกรรมการสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531) ได้ระบุว่าการบริหาร สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เช่น กระบวนการ บริหาร ทักษะ และเทคนิควิธีการต่าง ๆ เป็นต้น ในส่วนของกระบวนการบริหารนั้นจะประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

2. วางแผน
3. ดำเนินการตามแผน
4. ประเมินผล

ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ในการบริหารงานใด ๆ นั้น การศึกษาสภาพปัจจุบันจะทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับความพร้อม การปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งสำหรับการวางแผนบริหาร

สถานศึกษาสภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นจริง กำลังเป็นอยู่ หรือดำเนินการ อยู่ในขณะนั้น

ปัญหา หมายถึง ผลที่ปรากฏซึ่งไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือต้องการให้เป็น ความต้องการ หมายถึง ระดับความคาดหวัง หรือจุดสุดท้ายของงานที่แสดงระดับของผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

การวางแผน หมายถึง การคิดหรือกำหนดทางเลือกในการดำเนินการ หรือการแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างประหยัด และได้ประโยชน์สูงสุดการวางแผนเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา ซึ่งต่อจาก ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ เป็นที่ยอมรับกันว่า การบริหารโดยใช้แผน มีความสำคัญและทำให้มีการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานตามแผน เป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการบริหาร หากไม่มีการปฏิบัติ ตามขั้นตอนนี้ แผนที่วางไว้ก็จะเสียเปล่า

การประเมินผล เมื่อมีการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนงาน/โครงการแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดให้มีการประเมินผล เพื่อให้ทราบว่า การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จหรือไม่ เพียงใด การประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการบริหารกล่าวโดยสรุป

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และทัศนะของส่วนราชการ กระบวนการบริหารสถานศึกษา เป็นกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง ที่บุคคล องค์กรบุคคลร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อจัดระบบให้หน่วยงานหรือองค์กร สามารถดำเนินกิจการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ โดยมีกระบวนการบริหารเป็นแนวทาง การประสานกิจกรรมเพื่อทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การดูแลช่วยเหลือ การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูทุกคน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาอันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูทุกคน เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้ให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิตได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน

1. ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร และครูอาจารย์ให้ส่งเสริม ดูแลพัฒนานักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
2. วางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่า นักเรียนทุกคนมีครูอาจารย์อย่างน้อยหนึ่งคน ที่คอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง
3. สนับสนุนให้ครูอาจารย์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียน และชุมชน เชื่อมประสานรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. ประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชน และผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ เพื่อส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียน และเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีคุณค่า และความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้แยกประโยชน์ของระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน คือ

- 1.1 ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาการด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง
- 1.2 ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถ
- 1.3 ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นสุข

1.4 มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครอง

2. ประโยชน์ต่อครู คือ

- 2.1 ตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.2 มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
- 2.3 มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา
- 2.4 มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

3. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ชุมชน คือ

- 3.1 ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน
- 3.2 เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน
- 3.3 เป็นตัวอย่างที่ดีกับบุตรหลาน และบุคคลในชุมชน
- 3.4 มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

4. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร คือ

- 4.1 รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้
- 4.2 ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน สำหรับใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา

นักเรียนหลักสูตร และคุณภาพการจัดการศึกษา

- 4.3 มีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม
5. ประโยชน์ต่อโรงเรียน คือ
- 5.1 มีผลต่อการดำเนินงานมาตรฐานการศึกษา
- 5.2 ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชน บุคลากรองค์กรที่เกี่ยวข้อง
- 5.3 มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร
6. ประโยชน์ต่อเขตพื้นที่การศึกษา คือ
- 6.1 พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน
- 6.2 พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผลประเมินผลและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 6.3 มีระบบข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับโรงเรียน เพื่อพัฒนา

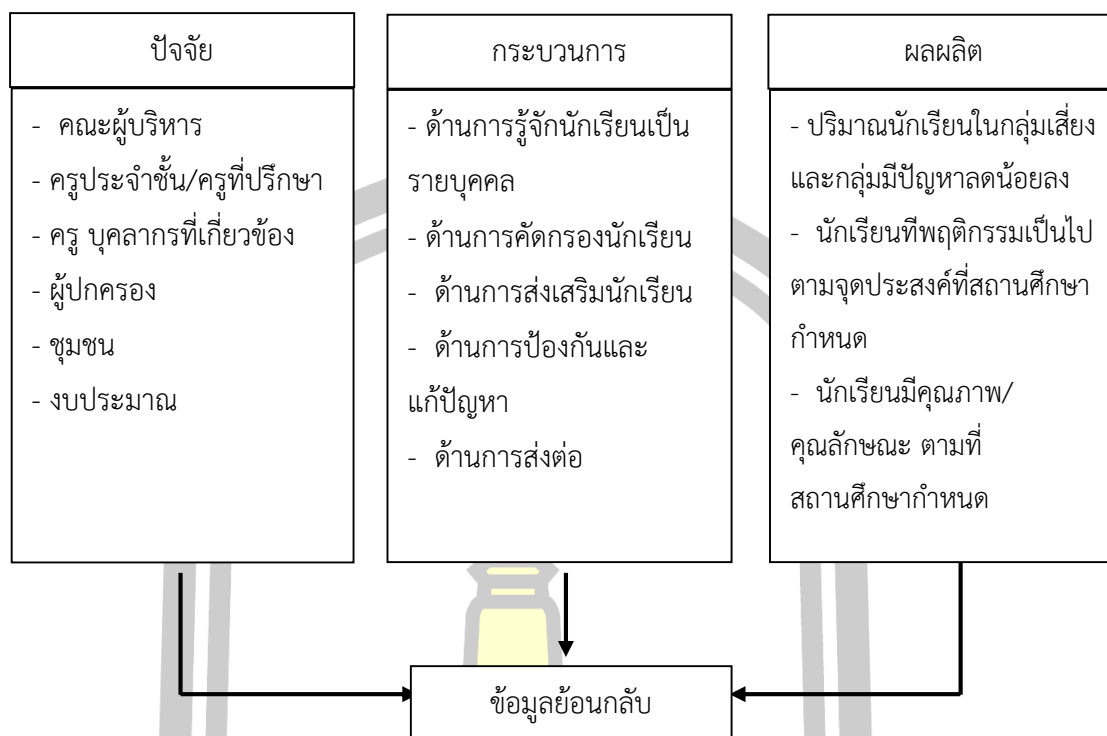
7. ประโยชน์ต่อประเทศชาติ คือ

- 7.1 นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข
- 7.2 มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ
- 7.3 ลดปัญหาที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ
- 7.4 ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้นักเรียน หน่วยงานสังคม และประเทศชาติ ได้รับการดูแลช่วยเหลือพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ เป็นเยาวชนที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้สรุปว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำขึ้นตามแนวคิดของการบริหารงานเชิงระบบที่มีโครงสร้างสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) โดยที่แต่ละองค์ประกอบจะมีรายละเอียดและมีปฏิสัมพันธ์กัน สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปรากฏดังภาพประกอบ 2

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการดำเนินงาน 2 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานศึกษา และระดับปฏิบัติการของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ดังนี้

1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่ใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ประกอบด้วย (1) การศึกษาสภาพทิศทางการดำเนินงาน (2) การวางแผนการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (3) การดำเนินงานตามแผนที่กำหนด (4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม (5) การประเมินเพื่อทบทวน (ประเมินภายใน) (6) สรุปรายงาน/ประชาสัมพันธ์ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

1.1 ศึกษาสภาพและทิศทางการดำเนินงาน มีแนวการดำเนินงาน ดังนี้

1.1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1.2 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา และศักยภาพของสถานศึกษาในการจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1.3 ศึกษาวิเคราะห์บริบทของชุมชน

1.2 การวางแผนการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ในทีมงาน

1.2.1 การจัดสร้างทีมงานและสร้างความตระหนัก/เจตคติที่ดีในการทำงาน

1.2.2 การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2.3 กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2.4 การจัดทำแผนงาน/ปฏิทินปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง

ด้านการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

1.2.5 การจัดทำสื่อ/นวัตกรรม สนับสนุนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 การดำเนินงานตามแผนที่กำหนด มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.3.1 พัฒนาบุคลากรให้มีเจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3.2 สนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุม ทั้งด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งต่อทั้งภายใน-ภายนอก ตลอดจนให้สามารถปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างราบรื่น และมีคุณภาพ

1.3.3 ผลิตหรือจัดหาสื่อ/นวัตกรรม ให้การสนับสนุนกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.4 นิเทศ กำกับ ติดตาม มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.4.1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 นำเสนอข้อมูล ความรู้ หรือเทคนิควิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4.3 ติดตามผลการดำเนินงานของครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.5 ประเมินเพื่อทบทวน (ประเมินภายใน) มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.5.1 จัดประเมินผลการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของครูแต่ละระดับชั้น ด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.5.2 เน้นการประเมินเพื่อพัฒนา มิใช่การจับผิดตัวบุคคล

1.5.3 ประเมินด้วยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร

1.5.4 นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงส่วนที่เป็นจุดอ่อน และพัฒนา
ในส่วนที่เป็นที่ยอมรับให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นเพื่อให้ความเข้มแข็งตลอดไป

1.6 สรุปรายงาน/ประชาสัมพันธ์ การจัดทำหลักฐานสรุปรายงาน/ประชาสัมพันธ์
ประกอบด้วย จุดประสงค์เป้าหมายวิธีการดำเนินงานผลการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรค
ข้อเสนอแนะ/แนวการพัฒนา การรายงานตลอดจนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

สรุปได้ว่า การบริหารงานเชิงระบบมีโครงสร้างสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ
ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) เพื่อให้การดำเนินงานตามระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฏิบัติการของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ให้ความหมายว่า การดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในระดับปฏิบัติการของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ประกอบด้วย (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริม
และพัฒนานักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (5) การส่งต่อ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน
ที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์
เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียน
ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะ
ในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ

2.2 การคัดกรองนักเรียน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็น
รายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่สถานศึกษากำหนด การคัดกรอง
จะจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีลักษณะดังนี้

2.2.1 กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ
ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2.2.2 กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/
มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหา
ตามแต่กรณี ประกอบด้วย ปัญหาด้านความสามารถ ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาครอบครัว คือ

2.2.2.1 ปัญหาด้านความสามารถ ประกอบด้วย ปัญหาด้านการเรียนรู้และ
ปัญหาด้านความสามารถอื่น

1) ปัญหาด้านการเรียนรู้ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ได้และความ
เปลี่ยนแปลงของผลการเรียน ความเอาใจใส่ ความพร้อมในการเรียน ความสามารถในการเรียน
ความสม่ำเสมอในการมาโรงเรียน เวลาที่มาโรงเรียน การเข้าชั้นเรียน

2) ปัญหาด้านความสามารถอื่น หมายถึง การแสดงออกถึง
ความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจ และผลงานในอดีตที่ผ่านมา บทบาทหน้าที่พิเศษใน
โรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

2.2.2.2 ปัญหาด้านสุขภาพ ประกอบด้วย ปัญหาสุขภาพทางร่างกายและ
ปัญหาสุขภาพทางจิตใจและพฤติกรรม หมายถึง

1) ปัญหาสุขภาพทางร่างกาย หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักกับ
ส่วนสูง ความสะอาดของเครื่องนุ่งห่ม และความสะอาดของร่างกาย

2) ปัญหาสุขภาพทางจิตใจและพฤติกรรม หมายถึง สภาพอารมณ์ที่มีผล
ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ความประพฤดิหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการศึกษา
ความสัมพันธ์กับเพื่อน/ครู/ผู้ปกครอง

2.2.2.3 ปัญหาด้านครอบครัว ประกอบด้วย ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้าน
การคุ้มครองนักเรียน หมายถึง

1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ในครอบครัวฐานะเศรษฐกิจของ
ครอบครัว ภาระหนี้สิน ความเพียงพอของรายรับกับรายจ่าย

2) ปัญหาด้านการคุ้มครองนักเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้ปกครอง
ในการคุ้มครองดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสม ความเหมาะสมของสภาพที่อยู่อาศัยและ
สิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

2.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คือ การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ใน
ความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้นมี
ความภาคภูมิใจในตนเองด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียน
กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ
และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง การส่งเสริมและพัฒนาประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ
เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการ
พิเศษอื่น ๆ

2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา คือ การไม่ปล่อยให้ปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็น
ปัญหาของสังคม สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จะต้องเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิดและ

หาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็น ปัญหาของสังคม การป้องกันและการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษา เบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การติดตามดูแลช่วยเหลือ

2.5 การส่งต่อ หมายถึง กระบวนการดำเนินการกับนักเรียนที่มีปัญหาซึ่งยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ต้องส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก แต่ละแบบมีลักษณะดังนี้

2.5.1 การส่งต่อภายใน คือการที่ครูที่ปรึกษาส่งนักเรียนที่มีปัญหาและยากต่อการช่วยเหลือต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือให้นักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาเช่นส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา และฝ่ายปกครอง

2.5.2 การส่งต่อภายนอก คือ ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งนักเรียนที่มีปัญหาและยากต่อการช่วยเหลือต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกจากการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธี และเครื่องมือที่มีมาตรฐานมีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน พร้อมทั้งบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูทุกคน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

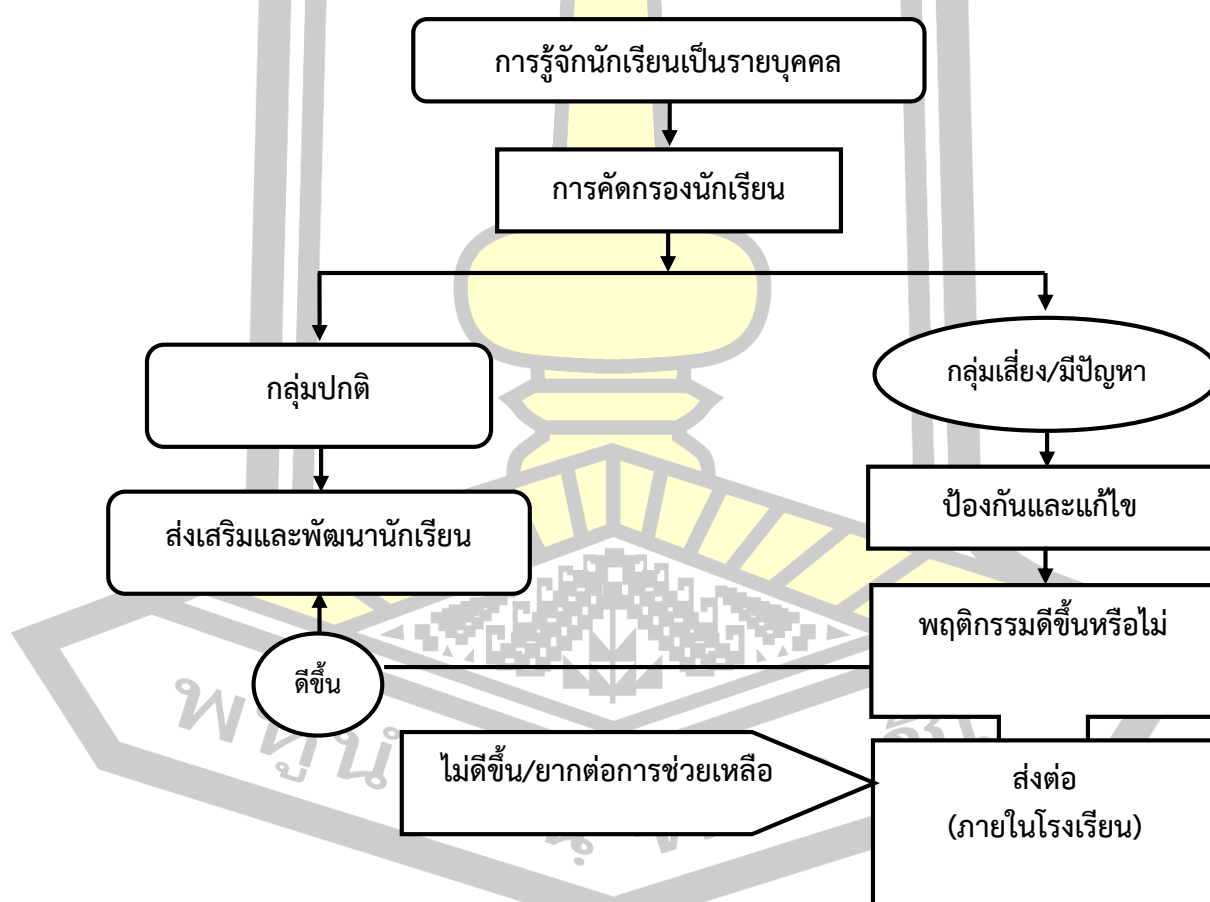
ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียนรวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องต้องมีความตระหนักเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน

5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

6. ผู้ปกครองและเครือข่ายร่วมพัฒนาในทุกส่วนของสังคม มีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเยาวชนในเชิงบูรณาการอย่างเข้มแข็งจริงจัง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย (1) การบริหารเชิงระบบ (2) การทำงานเป็นทีม (3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (4) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

สรุปได้ว่า ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าเป็นผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ ตลอดจนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

ที่มา : กรมสามัญศึกษา (2540)

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู

องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้จำแนกองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบ สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความสำคัญของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกด้านลบ ดังนั้น การรู้จักข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ได้ถูกทางซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้ หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุดซึ่งข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. ด้านความสามารถแยกเป็น

1.1 ด้านการเรียน

1.2 ด้านความสามารถอื่นๆ

2. ด้านสุขภาพ แยกเป็น

2.1 ด้านร่างกาย

2.2 ด้านจิตใจ-พฤติกรรม

3. ด้านครอบครัว แยกเป็น

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน

4. ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวกับการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้เสนอวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคลของครู ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ

1. ระเบียบสนทนา

ระเบียบสนทนา เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความรู้จักนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอ หรือมีข้อสังเกตบางประการก็ควรหา

ข้อมูลที่เพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูอื่นๆ หรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่างๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการได้ เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กนักเรียน (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และแบบประเมินความฉลาดด้านสติปัญญา (IQ) เป็นต้น รูปแบบและรายละเอียดในระเบียบวาระของ แต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน แต่อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลทั้งด้านเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ระเบียบวาระ เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนจึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดีมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กอื่นๆ มารื้อค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้ที่ครูที่ปรึกษาและมีผู้เก็บระเบียบวาระให้เรียบร้อยระเบียบวาระสมควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ปีการศึกษาและส่งต่อระเบียบวาระไปยังครูที่ปรึกษาคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไปหรืออาจจัดครูที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบมัธยมศึกษาในแต่ละตอนหรือจนจบ 6 ปีการศึกษาก็ได้

2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบแต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้นแบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำโดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมันซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนักคณะผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิต โดยแพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้าคณะได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงของแบบประเมิน และหาเกณฑ์มาตรฐาน (Normal) ของเด็กไทยแบบประเมินพฤติกรรมเด็กมี 3 ชุด คือ

- 2.1 ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก
- 2.2 ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก
- 2.3 ชุดที่เด็กประเมินตนเอง

ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหาและจำนวนข้อ 25 ข้อ เท่านั้น ทางโรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นยำยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุดพร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา

3. วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบวาระ และแบบประเมินพฤติกรรมเด็กไม่เพียงพอหรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติม ครูที่ปรึกษาอาจหาวิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

2. การคัดกรองนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความสำคัญของการคัดกรองนักเรียนว่าการคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ
2. กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาแต่กรณีการจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องโดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ตรงกับปัญหาของนักเรียน และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาก็เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาก็จะมีความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนผลการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ว่าคุณจัดกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไร หรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับนอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ให้ให้ผู้ปกครอง เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าคุณบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติ แตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้เสนอแนวทางการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครู เพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกันเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

3. การส่งเสริมนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความสำคัญของการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเอง ในด้านต่างๆซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาและ

เป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้เสนอวิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่าวิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) การจัดประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน การจัดกิจกรรมโฮมรูมจะก่อให้เกิดประโยชน์ทำให้ ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนเรียนมากขึ้นและเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมโฮมรูมโดยยึดความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1.1 สสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.2 พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ

ความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นๆ และเป็นเรื่องที่ทันสมัย

1.3 จัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง ควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐานทั้ง

ก่อนการดำเนินการและหลังการดำเนินการ ซึ่งอาจเขียนในรูปแบบของการบันทึกการจัดกิจกรรมหรืออื่น ๆ รวมทั้งให้มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือในแบบฟอร์มบันทึกแยกออกมาต่างหากก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และความสะดวกในการใช้

1.4 ประเมินผลการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงาน

2. โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือมีคู่มือในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนครูที่ปรึกษาก็ดำเนินการตามนั้นแต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัยได้ด้วย

3. วิธีการผสมผสาน โดยยึดความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

4. วิธีอื่นๆ ตามความเหมาะสม การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เป็นการพบกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน การประชุมผู้ปกครองจะทำให้นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักเรียน

5. การเตรียมการ ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

6. การสื่อสาร ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครองการแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม ใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใยของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

7. การจัดกิจกรรมในการประชุม การที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในที่ประชุมนั้นจำเป็นจะต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อนจึงจะมีกิจกรรมอื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8. การสรุปผล และบันทึกการประชุมผู้ปกครองในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ ดังนี้

- 8.1 เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง
- 8.2 เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป
- 8.3 เป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

4. การป้องกันและแก้ไชนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความสำคัญของการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไชนักเรียนของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของชุมชนสังคมประเทศชาติต่อไป

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้เสนอวิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนไว้ว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ให้การปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเป็นการช่วยเหลือผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลงทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปรึกษาเบื้องต้นมีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐาน ดังนี้

1. จิตวิทยาวัยรุ่น
2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ
3. กระบวนการและทักษะการปรึกษาเบื้องต้นที่สำคัญคือ การสร้าง

สัมพันธภาพ การใช้คำถาม การรับฟังทั้งเนื้อหาและความรู้สึก

4. แนวทางการแก้ไขปัญหานักเรียนในแต่ละลักษณะของปัญหา เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ ครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การพนัน การหนีเรียน เป็นต้น

แนวดำเนินการ การให้คำปรึกษาครูที่ปรึกษาควรมีความพร้อมในการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนด้วยความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการปรึกษา โดยมีกระบวนการในการปรึกษา คือ การสร้างสัมพันธภาพ พิจารณาทำความเข้าใจปัญหา กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไขปัญหา ยุติการปรึกษา การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีมีคุณภาพนั้น ครูที่ปรึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

1. รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาหรือวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งอาจจะรับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก หรือโรงเรียนจัดอบรมให้
2. หมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษาและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
3. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการหรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษา การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนในการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้วการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคน โดยมีแนวดำเนินการคือ ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนได้หลายแนวทางและที่สำคัญมี 5 แนวทาง คือ

1. การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. การใช้กิจกรรมในห้องเรียน

3. การได้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
4. การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม
5. การใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

สำหรับกิจกรรมตามข้อ 2, 3 และ 5 ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนข้อ 1 และ 4 จำเป็นต้องมีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน การพิจารณากิจกรรมครูที่ปรึกษาควรคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะปัญหา บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน สภาพของชั้นเรียน โรงเรียน ชุมชน

5. การส่งต่อ

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความสำคัญของการส่งต่อ ไว้ว่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการในข้อ 4 นั้น อาจมีบางกรณีที่ปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้นความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้แบ่งการส่งต่อออกเป็น 2 แบบ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

2. การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างมีระบบ และประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากกรณีที่ยากต่อการช่วยเหลืออีก ก็ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก ได้กำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหานักเรียนดังภาพประกอบ 3

แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษาการส่งนักเรียนในพบครูอื่น ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544)

1. นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ

2. นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอให้ทำกิจกรรมหรือการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ

3. ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสุขภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยาควรพิจารณาส่งต่อผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

แนวดำเนินการส่งต่อนักเรียนของครูที่ปรึกษามีแนวดำเนินการ ดังนี้

1. ประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ เพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อนเพื่อให้ผู้รับนักเรียนต่อไปเตรียมการในการช่วยเหลือนักเรียน

2. สรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นกับการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อ หรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้รับช่วยเหลือนักเรียนต่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนและการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมาทำให้สะดวกในการวางแผน ช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือโกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนที่มีความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีที่ครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความสบายใจ ยินดีรับการช่วยเหลือจากครูอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำรายวิชา เป็นต้น

4. ครูที่ปรึกษานัดแนะวัน เวลา สถานที่นัดพบกับครูที่รับการช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย เพื่อให้รับรู้ว่าวัน เวลา สถานที่ที่พบกัน

5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน

6. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

6.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

6.3 สถานศึกษา

6.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

- 6.3.2 ครู/นักเรียน
- 6.3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6.3.4 บุคลากรอื่น ๆ
- 6.4 ผู้ปกครองและชุมชน
 - 6.4.1 ผู้ปกครอง/เครือข่ายผู้ปกครอง
 - 6.4.2 ชุมชน
- 6.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 6.5.1 ภาครัฐ
 - 6.5.2 ภาคเอกชน
 - 6.5.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 6.5.4 องค์กรอิสระ

บริบทของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีสิทธิรับเงินอุดหนุนรายบุคคล ประจำปีการศึกษา 2559 (สำรวจจำนวนนักเรียน ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2559) ดังนี้

1. มีโรงเรียน	จำนวน	30	โรงเรียน
2. มีครูที่บรรจุ	จำนวน	787	คน
3. มีนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุน	จำนวน	19,145	คน

โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แยกขนาดตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 1-300 คน ได้แก่

- 1.1 โรงเรียนอนุบาลเพื่อนเด็ก
- 1.2 โรงเรียนสหกิจวิทยา
- 1.3 โรงเรียนคุณากรณ์
- 1.4 โรงเรียนอนุบาลลักษณ์สุข
- 1.5 โรงเรียนอนุบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม
- 1.6 โรงเรียนอนุบาลทิพากานต์

- 1.7 โรงเรียนปรมินทร์
- 1.8 โรงเรียนอนุบาลลดา
- 1.9 โรงเรียนอนุบาลพร้อมพัฒน์
- 1.10 โรงเรียนอนุบาลมหาไถ่ศึกษาอุดรธานี
- 1.11 โรงเรียนอนุบาลปรมินทร์
- 1.12 โรงเรียนสันติธรรมวิทยา
- 1.13 โรงเรียนพัฒนาปัญญา
- 1.14 โรงเรียนโฮลีเมรี่อุดรธานี
- 1.15 โรงเรียนอนุบาลพิมพลอย
- 1.16 โรงเรียนหัตถกิจคริสเตียน

2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 301–1,000 คน ได้แก่

- 2.1 โรงเรียนพันธกิจวิทยา
- 2.2 โรงเรียนอากาศพัชร
- 2.3 โรงเรียนเทพนุสรณ์
- 2.4 โรงเรียนอัครคริสเตียนศึกษา
- 2.5 โรงเรียนมหฤทัยคริสเตียน
- 2.6 โรงเรียนอัครมงคล
- 2.7 โรงเรียนกระจ่างวิทย์
- 2.8 โรงเรียนอากาศพัชร

3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 1,001 คน ขึ้นไป ได้แก่

- 3.1 โรงเรียนอัครคริสเตียนวิทยา
- 3.2 โรงเรียนมารีย์พิทักษ์อุดรธานี
- 3.3 โรงเรียนอัครวิทยา
- 3.4 โรงเรียนเซนต์แมรี่
- 3.5 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา
- 3.6 โรงเรียนพิชยบัณฑิต 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุรัชต์ ชาตะรักษ์ (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานด้าน ปัจจัย การปฏิบัติ ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสร้างเครือข่ายการดำเนินงานและการ ประเมินผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับต่ำสุด ฝ่ายบริหารควรส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาภายนอก สถานศึกษา และควรให้ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ การพัฒนาความรู้ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานตามระบบดูแล การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ ต่ำสุด จึงควรมีการพัฒนาความรู้แก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย วิธีการที่หลากหลาย และควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม มาตรฐานด้าน ผลผลิต นักเรียนมีความรู้ในการดูแลตนเอง สามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด และ สภาพแวดล้อมที่เป็นอันตราย อยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมี รูปแบบในการพัฒนาความรู้ ทักษะในการช่วยเหลือและป้องกันตนเองของนักเรียน

สมศักดิ์ วรรณศิริ (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการ ศึกษาค้นคว้า พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้แทน ผู้ปกครอง นักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ ไขปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อและ จากผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันแต่ครูผู้สอน กับผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน และผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นที่ แตกต่างกันดังนั้นจะเห็นว่า การศึกษาค้นคว้าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะนำมาเป็นแนวทางในการกำหนด นโยบาย การวางแผน และการปรับปรุงพัฒนา การส่งเสริมการดำเนินงานงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืนต่อไป

จักรี โพธิ์สำนัก (2550) ได้ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ ปรึกษาาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

เขต 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากครูที่ปรึกษา ยังไม่จัดทำข้อมูล ที่จำเป็นเกี่ยวกับนักเรียน ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรอง นักเรียนให้เป็นประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง เนื่องมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องมีกระบวนการ ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จากการที่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายนี้ เอง เมื่อสู่ การปฏิบัติ แล้วการร่วมมืออาจจะไม่เพียงพอ หรือมีข้อจำกัด จึงทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

วรา งามเสงี่ยม (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ระยอง เขต 2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ระหว่างความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสและครูที่ปรึกษาเครือข่ายกรมหลวง ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เครือข่ายสุนทรภู่และเครือข่ายโรงเรียนแกลงบูรพา 3. แนวทางแก้ไขปัญหาการ รู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลศึกษาจากระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก การส่งเสริมนักเรียน ใช้กิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครอง นักเรียน การป้องกันแก้ไขปัญหา การให้คำปรึกษาเบื้องต้น จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ปัญหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการพัฒนา ส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ปัญหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามประเภทเครือข่ายโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการจัดบริการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการพัฒนาส่งเสริมนักเรียน ในเครือข่ายการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการรู้จัก

นักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา
นักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัญหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามประเภทเครือข่ายโรงเรียนโดยรวม
และ รายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วีรพงษ์ เจริญไชย (2552) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยมีความมุ่งหมาย
คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 2 ตามความ
คิดเห็นของข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 2 ตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการครูที่มีภาระงานสอนต่างกัน 4) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็น
ของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน 5) เพื่อหาแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 2 ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้
สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมพบว่ามีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับ
มาก ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมพบว่ามีสภาพการดำเนินงานอยู่ใน
ระดับน้อย สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มี
เพศ ภาระงานสอนและประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านเกี่ยวกับสภาพ
การช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกัน ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ของผู้บริหารและครูที่มีเพศ ภาระสอนแตกต่างกัน
และประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แนวทางพัฒนาสภาพ
และปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกัน
และแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียนช่วยเหลืออย่างจริงจัง

สมคิด บุญมา (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนท่าเกษมพิทยฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1
โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
ท่าเกษมพิทยฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1) เพื่อเปรียบเทียบปัญหา
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนท่าเกษมพิทยฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ตามความคิดของครูที่ปรึกษาจำแนกตามเพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่ครูที่

ปรึกษารับผิดชอบ และประสบการณ์ในการทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูที่ปรึกษาจำนวน 44 คน และนักเรียน แต่ละระดับชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 172 คน มัธยมศึกษาตอน ปลายจำนวน 102 คน รวมนักเรียน 274 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความคิดเห็นต่อ ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่าด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษามีความ คิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากด้านการ ส่งเสริมนักเรียนพบว่าครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความคิดเห็นใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนพบว่า ครูที่ปรึกษามีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมากนักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่าครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนความเห็นของครูที่ ปรึกษาจำแนกตามเพศ พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามต่อระดับชั้นความ รับผิดชอบในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามเพศพบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับ ชั้นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ธงชาติ วงศ์สุวรรณ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนาโดยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยดำเนินการที่โรงเรียนวัดราชาธิวาส โรงเรียนบางกะปิ และโรงเรียนวัด อินทารามสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ในปีการศึกษา 2551-2552 กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานและผู้ปกครองขั้นตอนการวิจัยมี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นที่ 2 การพัฒนาระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ขั้นที่ 3 การทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 1 ขั้นที่ 4 การ ประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 1 ขั้นที่ 5 การทดลองใช้ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 2 และขั้นที่ 6 การประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รอบที่ 2 ในการดำเนินการวิจัยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการในทุกขั้นตอนผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม” (PSSS) ประกอบด้วยระบบย่อย 4 ระบบ ได้แก่ ระบบวางแผน (Plan) ระบบปฏิบัติการ (Act) ระบบตรวจสอบ (Observe) และระบบสะท้อนผล (Reflect) ทุกระบบมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล
2. ผลการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมพบว่า ด้านการใช้ประโยชน์ของระบบ ตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่ายซึ่งทำให้เกิดการดูแลช่วยเหลือส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนภายใต้การมีส่วนร่วมของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงเป็นที่ยอมรับ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ด้านความเหมาะสมพัฒนาระบบโดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลักดำเนินการด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณด้านความถูกต้องน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับความสำเร็จและจำเป็นของระบบมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจนด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทั้งด้านนักเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนได้รู้จักตนเองสามารถปรับตัวมีทักษะทางสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขครูผู้สอนนำผลการดำเนินงานไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผู้บริหารโรงเรียนนำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนไปใช้กำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียนหลักสูตร และคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนได้รับการยอมรับการสนับสนุนและการร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

วีระศักดิ์ จันทะรัตน์ (2553) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 2) เพื่อออกแบบรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานช่วง ชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัย ตามองค์ประกอบ 5 ด้านได้ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลดำเนินการโดย การประเมินพฤติกรรม การจัดทำระเบียบสะสม การวิเคราะห์นักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียนการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน การจัดกิจกรรมโฮมรูม การสอบถามนักเรียนและเพื่อนนักเรียน การทดสอบและการศึกษาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ปัญหาและอุปสรรคคือนักเรียนและผู้ปกครองให้ ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงและครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ไม่ครบทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน แนวทางแก้ไขคือ ชี้แจงทำความเข้าใจกับครู นักเรียน และผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ดำเนินการโดย การสรุปการคัดกรองนักเรียน จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาสรุปตามเกณฑ์การคัดกรองแล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ปัญหาและอุปสรรคคือ ผู้ปกครองและนักเรียนไม่ยอมรับ การแบ่งกลุ่มแนวทางแก้ไขคือ ชี้แจงทำความเข้าใจ ผู้ปกครองและนักเรียน

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ดำเนินการโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมและพัฒนาโดยใช้โครงการปัญหาและอุปสรรค คือ งบประมาณในการดำเนินงาน แนวทางแก้ไขคือระดม ทุนและทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ

4. ด้านป้องกันและแก้ไขดำเนินการโดยใช้กิจกรรมรวมกลุ่ม และป้องกันแก้ไขเป็น รายบุคคล ปัญหาและอุปสรรค คือ งบประมาณในการดำเนินงาน แนวทางแก้ไขคือ ระดมทุนและ ทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ

5. ด้านการส่งต่อ ดำเนินการสองแบบคือ ส่งต่อภายในสถานศึกษาโดยครูที่ปรึกษา ส่งต่อครูที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ และส่งต่อกายนอกสถานศึกษา โดยโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับ มอบหมายส่งต่อผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา ปัญหาและอุปสรรค คือ นักเรียนและผู้ปกครองบางคนไม่ยินยอมที่จะถูกส่งต่อ แนวทางแก้ไขคือ ชี้แจงทำความเข้าใจถึงความ จำเป็นและผลที่ได้รับ

เฉลิมศรี ชูดิธรรมวงศ์ (2554) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมของผู้เกี่ยวข้อง ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน : การวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ เครือข่ายทางสังคมของผู้เกี่ยวข้องในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน และลักษณะของบุคคลที่อธิบายความสำเร็จของเครือข่าย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีแบบแผนขยาย ความ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นโรงเรียน จำนวน 12 โรงเรียน ที่มีภูมิหลังต่างกันในเรื่องขนาดของโรงเรียน โดยมีคุณภาพของโรงเรียน และความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นตัวแปรร่วม เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามและแนวทางการสัมภาษณ์การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ โปรแกรม UCINET 6.232และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการ สร้างข้อสรุปแบบอุปนัยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ด้านโครงสร้างเครือข่าย พบว่า บุคคลศูนย์กลางที่มี

การติดต่อประสานงานหรือทำงานในการดำเนินงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและบุคคล ศูนย์กลางที่มีส่วนช่วยให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความสำเร็จ เป็นบุคคลเดียวกัน ส่วนใหญ่คือ หัวหน้าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีรองผู้อำนวยการกลุ่ม บริหารงานบุคคลเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ โดยมีรูปแบบการทำงานเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. มีบทบาทสำคัญในคนเดียว 2) มีบุคคลหลากหลายตำแหน่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ และมีเครือข่ายมาช่วยประมาณ 3-4 คนได้แก่รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล หัวหน้าระดับ ครูแนะแนว และผู้อำนวยการโรงเรียน

2. ลักษณะของบุคคลที่อธิบายความสำเร็จของเครือข่าย 4 อันดับแรก ได้แก่

1. มีเทคนิคในการติดต่อประสานงาน 2. ให้คำปรึกษาดี 3. เอาใจใส่ดูแลดี และ 4) มีระบบการทำงาน

3. ประเด็นที่ติดต่อแล้วสามารถแก้ไขได้สำเร็จส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องพฤติกรรมของนักเรียน

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการทำงานของเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนได้แก่ เรื่องกฎระเบียบ การทำเอกสาร การมีส่วนร่วม การให้ความรู้เรื่องระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเอาใจใส่นักเรียนของครูและผู้ปกครอง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วย งบประมาณสนับสนุน และการเพิ่มบุคลากร

ฤทัยวรรณ หาญกล้า (2554) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาระดับ ประถมศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาระดับ ประถมศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและพัฒนากลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และตัวแทนชุมชน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และตัวแทนชุมชน ใน 4 ภูมิภาค ต่อจากนั้นจัดทำกลยุทธ์โดยใช้เทคนิค SWOT ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาเพื่อส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของชุมชน ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำผลการวิเคราะห์มาจัดทำร่างกลยุทธ์และ ตรวจสอบกลยุทธ์โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันในการ บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการริเริ่ม รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับ

ผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการประเมินผล และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการริเริ่ม รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับผลประโยชน์ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผลกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 13 กลยุทธ์รอง และ 68 วิธีการ ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 ริเริ่มสร้างสรรค์สัมพันธ์ชุมชน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง กลยุทธ์หลักที่ 2 เพิ่มพลังศักยภาพการวางแผน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง กลยุทธ์หลักที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง กลยุทธ์หลักที่ 4 มุ่งสร้างคุณภาพการประเมินผลสู่ความเข้มแข็ง ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง และกลยุทธ์หลักที่ 5 มุ่งสู่ความสำเร็จและรับผลประโยชน์ร่วมกัน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง

พรพิศ นาถมทอง (2554) ได้ทำการศึกษา การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 มีจุดมุ่งหมายคือ 1. ศึกษาการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ที่มีระดับช่วงชั้นต่างกัน และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคามเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน 2. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพบว่า มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยด้านการการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีระดับการดำเนินงานมากกว่า โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านการส่งต่อนักเรียนโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีระดับการดำเนินงานมากกว่า โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน ไม่แตกต่างกัน 3. ในส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลคือการออกเยี่ยมบ้านบ่อยๆ การให้ความใกล้ชิด สร้างความเป็นกันเองมีข้อมูลเพื่อที่จะ

สามารถติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองได้ตลอดเวลา ด้านการคัดกรองนักเรียนผู้รับผิดชอบควรทำการชี้แจงละเอียดให้เพื่อนครูได้รับทราบเพื่อปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ด้านการส่งเสริมนักเรียนเมื่อทำการคัดกรองนักเรียนแล้วก็ควรส่งเสริมนักเรียนตามความสามารถ ตามความสนใจ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรม การพูดคุยสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขเด็กเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียนคือส่งข้อมูลให้ผู้รับช่วงต่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อที่ได้ดูแลเด็กให้ถูกต้องตามปัญหาของแต่ละคนและครูที่ปรึกษาควรให้ความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างจริงจัง

เทวฤทธิ์ มุยวันดี (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน พบปัญหาที่สำคัญดังนี้ ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบปัญหาการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคล ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคลความชัดเจนของข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ความยุ่งยากในการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน การจัดเวลาและความสะดวกให้กับครูในการออกเยี่ยมบ้าน และสอบถามข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครอง ด้านการคัดกรองนักเรียน พบปัญหาการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบต่างเพื่อนำไปใช้ในการจัดกลุ่มข้อมูล การมีส่วนร่วมของครูในการกำหนดเกณฑ์การแบ่งกลุ่มนักเรียนให้มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน การชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้เข้าใจตรงกัน และควรพิจารณาข้อมูลนักเรียนจากหลาย ๆ ด้าน ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบปัญหาการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียนของโรงเรียนไม่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห พบปัญหาการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดทั้งเทคนิคในการให้คำที่ปรึกษาแก่นักเรียน การกำหนดแนวทางของโรงเรียนที่กำหนดให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ชัดเจนโดยเน้นการปฏิบัติ ความร่วมมือจากนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน พบปัญหาครูที่ปรึกษาควรพยายามแก้ไขปัญหานักเรียนก่อนส่งต่อ และการให้ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลการส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน

วีระพงษ์ วันทา (2555) ได้ทำการศึกษา ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 (อุบลราชธานี

-อำนาจเจริญ) โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อการศึกษาผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 29 (อุบลราชธานี-อำนาจเจริญ) และเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (อุบลราชธานี-อำนาจเจริญ) จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของ โรงเรียน สรุปผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (อุบลราชธานี-อำนาจเจริญ) จำแนกตามสถานภาพ บทบาทหน้าที่ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา โดยรวมมีผลการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของข้าราชการ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (อุบลราชธานี-อำนาจเจริญ)

2.1 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (อุบลราชธานี- อำนาจเจริญ) จำแนกตามตำแหน่งโดยรวม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 (อุบลราชธานี- อำนาจเจริญ) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกัน

สุนันท์ โพธิบาย (2555) ได้ทำการศึกษา การประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยใช้รูปแบบของ ไน-3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านผลผลิต

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2-3 ต่อผลการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครูนำไปปฏิบัติ ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานที่ศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ผลการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านปัจจัยพื้นฐานสภาวะแวดล้อมโดยรวมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.52$) ความต้องการจำเป็น ($\bar{X} = 3.50$) และความเป็นไปได้ของโครงการ ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับในด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ โดยรวมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ช่วงเวลาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.61$) และกิจกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับในด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ท่านเห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.73$) ผู้บริหารสถานศึกษา กับครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด ($\bar{X} = 3.66$) และความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ

3.2 นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครูนำไปปฏิบัติสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดกลางมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Jeter (2003) ได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเมือง วิธีการศึกษาอาศัยงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งใช้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเองในการตัดสินใจ การทำสรุปย่อทฤษฎีการตัดสินใจแบบคลาสสิกเพื่อใช้เป็นสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเมืองและการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้นำมารวบรวมไว้ด้วย ใช้กรอบการจัดองค์การ 4 กรอบ ของ Bolman และ Deal เป็นกรอบแนวความคิดแล้ววิเคราะห์การตัดสินใจจากความรู้สึกที่เกิดขึ้นเองตามที่รับรู้ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยที่เป็นผู้บริหารจำนวน 10 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วารสารทางวิชาการด้านการตัดสินใจ และตัวอย่างการเขียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการตรวจสอบและจำแนกการตัดสินใจจำนวน 143 เรื่อง ผลการศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเมืองรับรู้การตัดสินใจจากความรู้สึกที่เกิดขึ้นเองในด้าน

เป้าหมาย การแบ่งแรงงาน ความต้องการของมนุษย์ บุคลิกภาพและการจัดองค์ความเคลื่อนไหว ด้านมนุษยสัมพันธ์ การร่วมกันจัดตั้ง อำนาจและการตัดสินใจ Massare (2004) ได้ศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยเครื่องแต่งกายของนักเรียน ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในการสวมเครื่องแบบโรงเรียน จากการศึกษาเอกสารสำคัญเกี่ยวกับนักเรียนในด้านวินัย การเข้าเรียน และตามนโยบายเครื่องแบบโรงเรียนจาก แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) สัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 133 คน ครู และผู้ปกครอง จำนวน 1,336 คน กลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง พบว่าโดยภาพรวมโรงเรียนที่ทำการศึกษาที่มีนโยบายเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยเครื่องแต่งกาย หลังจากได้นำนโยบายเครื่องแบบโรงเรียนไปใช้ ทำให้ปัญหาด้านการทำร้ายร่างกายการทะเลาะวิวาท ไม่เคารพเพื่อน และการสั่งพักการเรียนลดลง และการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง และสนับสนุนให้นักเรียนใช้เครื่องแบบโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครูสนับสนุนและรับรองคุณภาพสำหรับเครื่องแบบโรงเรียน จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าพฤติกรรมที่ปรับปรุงดีขึ้นเท่าที่เป็นไปได้ การศึกษาโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนในรัฐนิวเจอร์ซีย์ เป็นรูปแบบการศึกษาที่สามารถใช้แทนได้จากกลุ่มโรงเรียนกลุ่มหนึ่ง เพื่อกำหนดผลกระทบของนโยบายเครื่องแบบโรงเรียนที่มีผลต่อนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนนั้น

Cash (2006) ได้ศึกษาความรุนแรงของเยาวชนความรุนแรงในโรงเรียนเป็นจุดสำคัญในความสนใจของชุมชนซึ่งเกิดจากจำนวนของปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทุกวัน ชุมชนอาจจะปึงจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงในโรงเรียนด้วย เช่นสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สภาพแวดล้อมของครอบครัวนักเรียน ความรุนแรงของเยาวชนถูกสอบสวนจากความสัมพันธ์ระหว่างการละเมิดระเบียบวินัยของนักเรียนมัธยมต้นและคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในบริเวณใกล้เคียงของนักเรียน 740 คน ถูกนำมาลงชื่ออยู่ในระดับเกรด 6, 7 และ 8 ในเมืองแคนซัสโรงเรียนมัธยมต้นในแคนซัสขึ้น ถูกนำมาเป็นกรณีศึกษาพิเศษของนักเรียนระดับชั้นและสิ่งต่าง ๆ มากมายถูกนำมาวิเคราะห์และ GIS ซอฟต์แวร์ถูกนำมาใช้ ในการตรวจรหัสพื้นที่หรือแผนที่ที่มีอยู่ของ นักเรียนและสถานที่ ที่มีเพศและมีอาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกต่ำระหว่างความถี่ของความรุนแรงของการละเมิดกฎของนักเรียนและความถี่ของความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคดีอาชญากรรมในพื้นที่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ตรงกันข้ามความสัมพันธ์ที่พบความถี่ของการละเมิดกฎของนักเรียนและความรุนแรงและการอยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่เกิดคดีอาชญากรรมสูงค่านักเรียนที่ถูกนำไปให้กรรมการพิจารณาจะมีความถี่และความรุนแรงของการละเมิดกฎสูงขึ้นอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีคดีอาชญากรรมสูงอย่างไรก็ตามนักเรียนก็ยังมี การละเมิดกฎเพียงเล็กน้อยอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีคดีอาชญากรรมสูงเช่นกันและพบมีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติ ของความถี่ของการละเมิดกฎและความรุนแรงของการละเมิดกฎ

Gunderson (2001) ได้ศึกษาการใช้การประชุมเชิงสร้างสรรค์ในโรงเรียนซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่า การประชุมกลุ่มครอบครัว ในการแก้ไขปัญหาเด็กหนีเรียนโดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนี

เรียน ได้ มาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัวประกอบ ด้วยกลุ่มเสียงต่ำ กลุ่มเสียงปานกลาง และกลุ่มเสียงสูงโดยกลุ่มเสียงต่ำเคยหรือไม่เคยได้รับการลงโทษ ลูกหลานจากโรงเรียน กลุ่มเสียงปานกลาง เคยได้รับการลงโทษลูกหลานจากโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสียงสูง เคยได้รับการลงโทษลูกหลานจากโรงเรียนต่อลูกหลานอย่างรุนแรงในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะเป็นเองยอมรับฟังซึ่งกันและกันทุกคนมี สิทธิ แสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา การหนีเรียนของ นักเรียนทำให้ผู้ปกครองได้เสนอความเข้มแข็งของตนเอง การใช้กระบวนการประชุมสำหรับได้ข้อยุติในการแก้ไขปัญหาคือนักเรียนหนีเรียน กระบวนการประชุมผู้ปกครองซึ่งเป็นกระบวนการเรียบง่าย ผลการดำเนินการและเป็นพลวัต มีผลทางบวกต่อนักเรียน ครอบครัว และโรงเรียน และยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ไขปัญหานี้เรียนที่ใช้กันอยู่ปัจจุบัน

Joseph (2001) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง จำนวนและประเภทของถ้อยคำ แสดงความรู้สึกที่เด็กแสดงออกกับรูปแบบการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ระหว่างบุคคลทั้ง (ทางบวกหรือทางลบ) โดยศึกษาจากนักเรียนที่มีความเสี่ยงสูง และความเสี่ยงต่ำ จำนวน 72 คนโดยทั่วไปเด็กกลุ่มเสียงส่วนใหญ่ชอบใช้คำแสดงความรู้สึกเพียง 5 คำ คือ สุข เศร้า โกรธ กลัว และเหนื่อยล้า ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่มีความเสี่ยงสูงแสดงถ้อยคำความรู้สึกเชิงบวกน้อยกว่าและแก้ไขปัญหที่เป็นทางบวกน้อยกว่าเด็กที่มีความเสี่ยงต่ำ และกับการพยากรณ์ประเภทความเสี่ยงที่สร้างขึ้น ใช้ตัวพยากรณ์ที่มี ความสำคัญทางสถิติ จำนวน 3 ตัวแปร คือ ความสามารถทางภาษาการใช้คำแสดงความรู้สึกทางบวกและจำนวนการแก้ไขปัญหเชิงบวก

Al-Tanciji (2001) ได้ศึกษาการเข้าเกี่ยวข้องของผู้ปกครองในประเภทต่าง ๆ ในโรงเรียน ประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์และได้กำหนดว่าการเข้าเกี่ยวข้องของผู้ปกครองช่วยให้เกิดความสำเร็จของ“โรงเรียนดีเด่น” หรือไม่ เพื่อตอบคำถามการวิจัยนี้จึงได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ครู และผู้ปกครอง จากโรงเรียนดีเด่น และโรงเรียนธรรมดาในเมืองคูเพีย รัฐชาร์จห์ และเมืองรัฮัล-คยามาห์ โรงเรียนดีเด่นเหล่านี้ได้รับรางวัลสำหรับการปฏิบัติงานดีเด่น เพื่อทำการเปรียบเทียบจึงได้เลือกโรงเรียนธรรมดาจากการตั้งระดับที่เหมือน ๆ กันกับโรงเรียนดีเด่นมาศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 70 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ปฏิบัติกรเข้าเกี่ยวข้องของผู้ปกครองประเภทแรก คือ การทำหน้าที่ผู้ปกครองที่บ้าน โรงเรียนติดต่อกับผู้ปกครอง แต่ผู้ปกครองไม่ก็คนตอบกลับมา ผู้ปกครองไม่ก็คนช่วยบุตรหลานของตนด้านการเรียนไม่ได้ นอกจากนี้เมื่อบุตรหลานโตขึ้นผู้ปกครองชอบให้บุตรหลานเป็นอิสระมากกว่า ยิ่งไปกว่านั้นผู้ปกครองไปร่วมกิจกรรมของโรงเรียนขึ้นอยู่กับโอกาสถ้ากิจกรรมเป็นการเฉลิมฉลอง การเข้าร่วมอาจจะมีสูง แต่ถ้ากิจกรรมเป็นการบรรยายผู้ปกครองอาจจะเข้าร่วมน้อยมาก ผู้ปกครองทั่วไปไม่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานของตน และมักจะไม่ช่วยโรงเรียนให้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรชุมชนด้วย

Askins (2002) มีความมุ่งหมายเพื่อกำหนดว่าอาจารย์ใหญ่ ตอบสนองคำสั่งที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำทางการสอนในช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ผ่านมาอย่างไรบ้างโดยใช้การรับรู้ของครูคำถามวิจัย 2 ข้อ อาจารย์ใหญ่ให้การสนับสนุนประเภทใดบ้างในบทบาทของตนในฐานะเป็นผู้นำทางการสอน การสนับสนุนนั้นช่วยครูในการนำมาตราฐานการเรียนรู้ไปใช้อย่างไรและในระดับใดคำถาม สัมภาษณ์ครู ชั้นประถมปีที่ 3 ปี ที่5 และมีมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน15 คน เกี่ยวกับการรับรู้มีดังนี้ การสอนของครูเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ครูต้องการสนับสนุนอย่างไรบ้างอาจารย์ใหญ่ให้การสนับสนุนอะไรบ้าง และอาจารย์ปฏิบัติ งานในฐานะผู้นำทางการสอนได้ดี เพียงใดการวิเคราะห์ข้อมูลได้รับความสะดวก โดยใช้รูปแบบภาวะผู้นำทางการสอนของ Duke (1987) ข้อสรุปต่อไปนี้ เกิดจากข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการสอนและการสนับสนุนของผู้บริหารเพื่อการนำมาตราฐานการเรียนรู้ไปใช้ ครูมี ความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำทางการสอนกับ 1) สไตล์ของภาวะผู้นำที่ ให้ความสะดวกได้ 2) การพัฒนาบุคลากรและวิชาชีพ 3) การนิเทศที่ เป็นการแก้ปัญหาแบบร่วมมือกันปฏิบัติ 4) การประเมินที่ ไม่มีการขู่ เชิญ 5) โปรแกรมการซ่อมเสริมที่มี ประสิทธิภาพสำหรับนักเรียน 6) การป้องกันครูจากการกดดันไม่ให้เพิ่มคะแนนทดสอบ และ 7) การส่งเสริมการปรับปรุง โรงเรียนซึ่งเป็นความรับผิดชอบโดยรวมครูมี ประสบการณ์มาแล้วใน 1) สไตล์ภาวะผู้นำแบบคาดหวัง หรือแบบสั่งงาน 2) การพัฒนาเฉพาะบุคลากร 3) การช่วยน้อยที่สุดสำหรับการซ่อมเสริมนักเรียน 4) การส่งความเครียดให้เพิ่มคะแนน 5) การปรับปรุงโรงเรียนซึ่งเป็นการพยายามของครูเพียงอย่างเดียว การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสอดคล้องตรงกันกับผู้ที่กำลังปฏิบัติ งานบริหารอยู่ในปัจจุบันและ ผู้ที่เตรียมจะเป็นผู้บริหารในอนาคต

สรุป จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สิ่งสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จะทำให้ครูประจำชั้นสามารถคัดกรองนักเรียนในระดับชั้นได้ว่า นักเรียนที่มีปัญหา กลุ่มเสี่ยง นักเรียนที่ควรได้รับการส่งเสริม และนักเรียนที่ควรได้รับการแก้ไขพฤติกรรม (การต่อภายนอก)
2. การคัดกรองนักเรียน โดยการใช้เครื่องในการคัดกรอง (SDQ) เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนในระดับต่าง ๆ
3. การส่งเสริมนักเรียน เป็นการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ
4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยการวางแผนทางเพื่อการป้องกันปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาในแต่ละด้านที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ตลอดถึงการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน
5. การส่งต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหานักเรียน ที่ควรได้รับการแก้ไข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยได้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนและรายละเอียดการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบองค์ประกอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยการสำรวจจากแบบสอบถาม

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ได้แก่ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 โรงเรียน ซึ่งมีผู้บริหาร 42 คน และครู จำนวน 656 คน รวมจำนวนทั้งหมด 698 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553) ได้กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเอกชน จำนวน 21 โรงเรียน ซึ่งมีผู้บริหารและครู จำนวน 269 คน

3. เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากรายชื่อโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 740 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งขนาดโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

1. แบ่งขนาดโรงเรียนเอกชน โดยใช้โรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ ซึ่งมีจำนวน 30 โรงเรียน

2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน ตามสัดส่วน (ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 1-300 คน

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 301-1,000 คน

2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 1,001 คนขึ้นไป

3. ทำการสุ่มอย่างง่ายตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด สถานศึกษา	จำนวน โรงเรียน	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร		ประชากร		รวม	
			ผู้บริหาร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ครู	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1. โรงเรียน ขนาดเล็ก	15	7	14	7	62	42	76	49
2. โรงเรียน ขนาดกลาง	9	8	16	8	159	80	175	88
3. โรงเรียน ขนาดใหญ่	6	6	12	6	477	126	489	132
รวมทั้งสิ้น	30	21	42	21	698	248	740	269

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้เทคนิคการจัดสนทนากลุ่ม
(Focus Group Discussion)

1. กลุ่มเป้าหมายการสนทนากลุ่ม กลุ่มเป้าหมายในการจัดสนทนากลุ่ม
ได้มาแบบเจาะจงเลือก (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้
ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 1

2. กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถาม จำนวน 269 คน โดยแบ่งเป็น ดังนี้

2.1 ผู้บริหาร จำนวน 21 คน

2.2 หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาเอกชน จำนวน

21 คน

2.3 ครูที่ปรึกษาสถานศึกษาเอกชน จำนวน 227 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา
สภาพปัจจุบันและสภาพคาดหวังการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสามัญ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และเพื่อนำเสนอการพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มี 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบองค์ประกอบ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 1 โดยการสำรวจจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามจากการการศึกษา การกำหนดกรอบแนวคิดในการ
สร้างแบบสอบถามจากเนื้อหา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ตอนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาแนวทาง
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

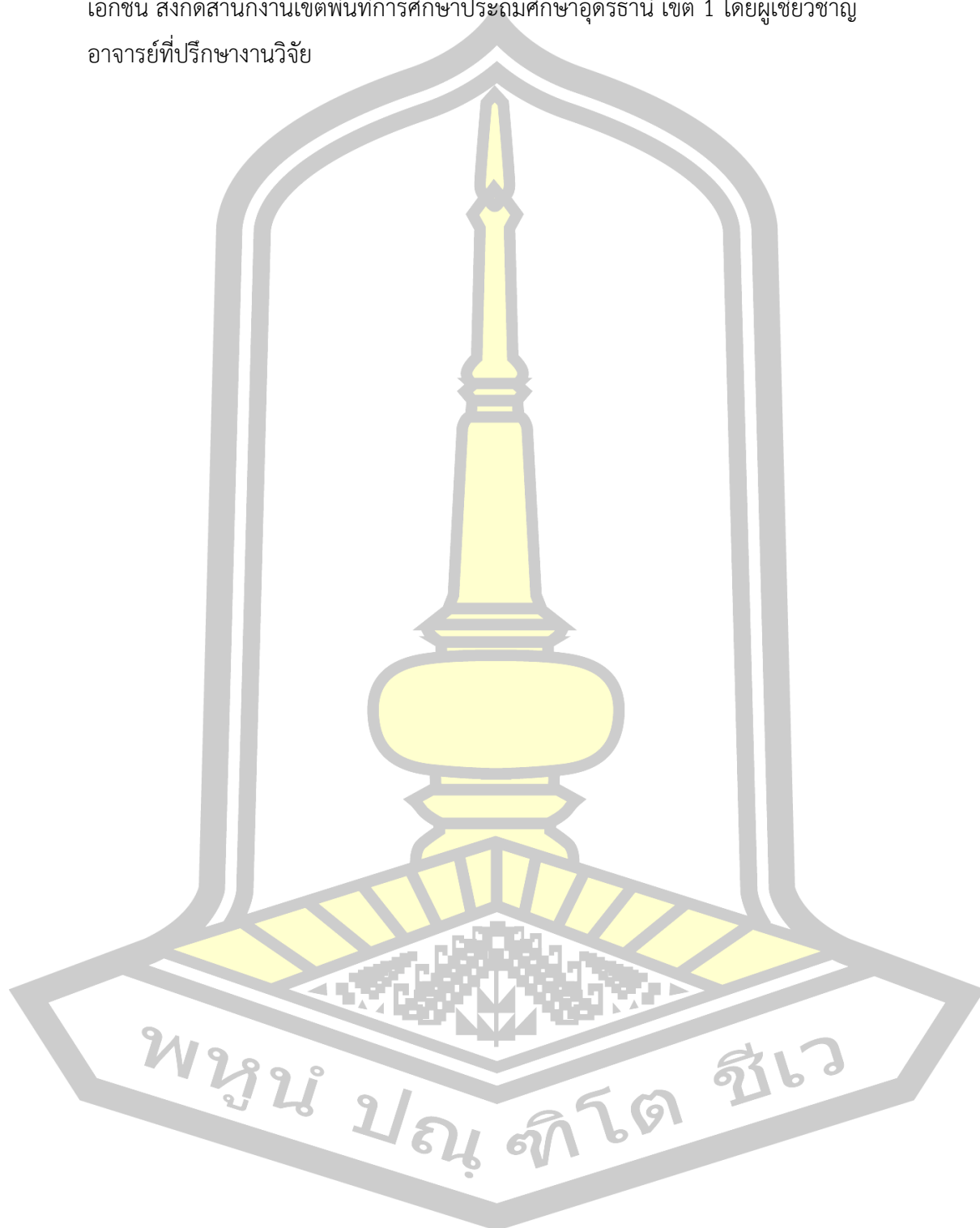
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

โดยร่างการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและ
จากแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพคาดหวัง ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดแสดง
แนวความคิดเห็นการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

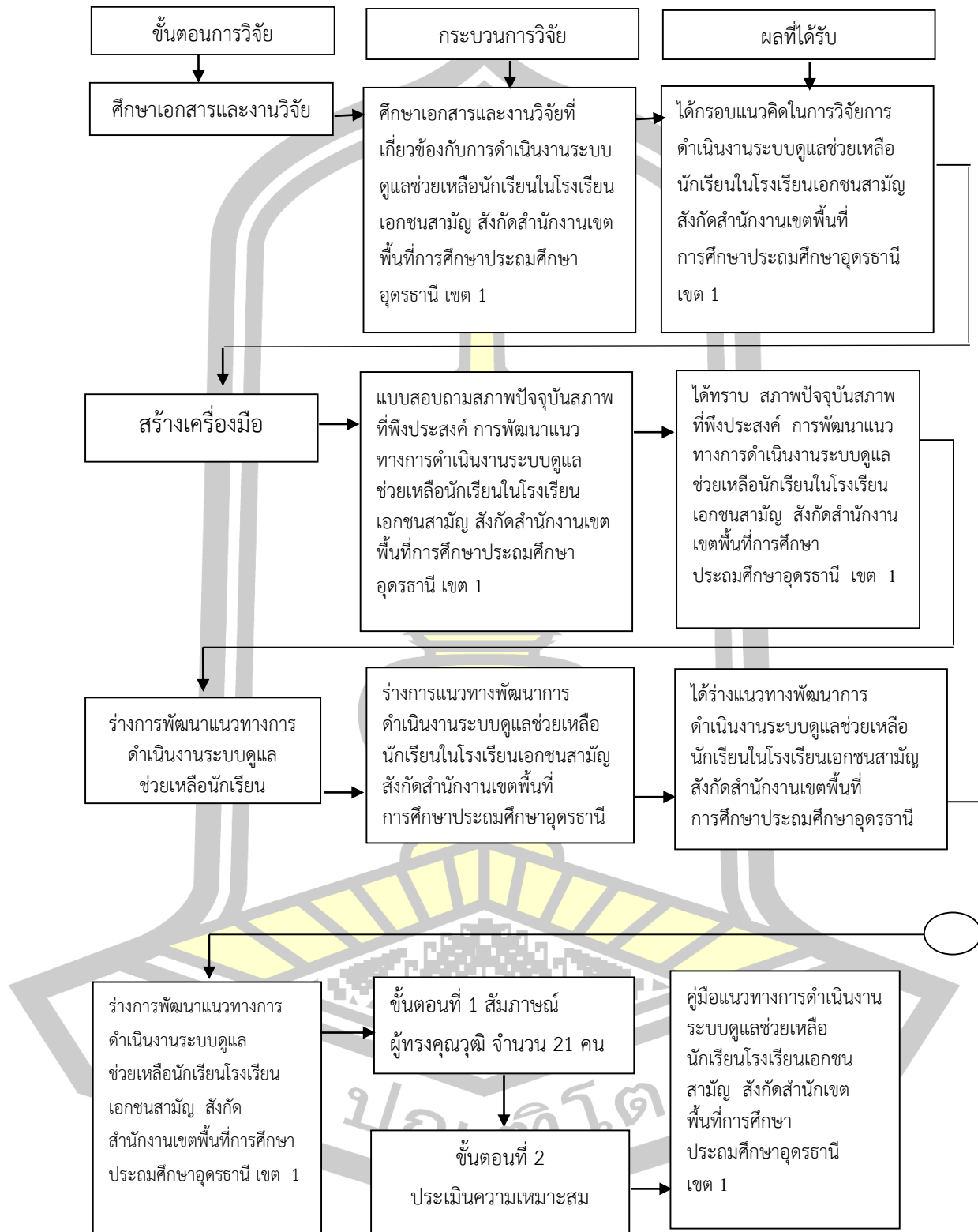
ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ
อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

จากขั้นตอนการวิจัยที่ได้เสนอมาสามารถสังเคราะห์เป็นภาพประกอบได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มี 2 ประเภท คือ

1.1 แบบสอบถาม

1.2 แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

2. วิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แบบสอบถาม ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.2 นำข้อมูลที่ได้ จากการศึกษาทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ เรียบเรียง และสร้างเป็นแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาการส่งต่อนักเรียน

2.1.3 นำร่างแบบสอบถามที่ สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไขสำนวนภาษาและ ความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

2.1.4 นำร่างแบบที่สอบถาม ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือ จำนวน 5 คน ดังนี้

2.1.4.1 ดร.จรินทร์ สุรเสรีวงษ์ ปริญญาตรีบัณฑิตการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.1.4.2 นางปราณี ศิรินิกร (กศ.ม.) การจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ (การวัดผลการศึกษา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.1.4.3 นายเสถียร เทียงธรรม (กศ.ม.) บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

2.1.4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีระพันธ์ กาหาวงษ์ ข้าราชการบำนาญและอาจารย์พิเศษสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตอุดรธานี

2.1.4.5 นายอภิชาติ เหตุถึง (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนนุตรคริสเตียนศึกษา

เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .05-1.00 ซึ่งมี 3 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง มีความสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่มีสอดคล้อง

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ (Try Out) มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item–Total Correlation)

2.1.7 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของ Cronbach

2.1.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 147 ฉบับ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2 แบบบันทึกสนทนากลุ่มแบบเจาะจงผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2.2 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ จากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาเปรียบเทียบกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละด้าน โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) นำจัดลำดับประเด็นปัญหาในแต่ละด้าน และวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.2.3 สร้างร่างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม

เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไขสำนวนภาษาและ ความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

2.2.4 นำร่างแบบบันทึกสนทนากลุ่ม และข้อคำถามการสนทนาเพื่อเสนอแนะการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) กับแบบสอบถาม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง ของข้อคำถามการสนทนากลุ่ม มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมี 3 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง มีความสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสนทนากลุ่มตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะโดยปรับสำนวนภาษาให้เป็นถูกต้องเหมาะสมกับการสนทนากลุ่ม

2.2.6 จัดทำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับจริง เพื่อนำไปบันทึกกลุ่มเป้าหมายการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.3 แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อกำหนดประเด็นข้อคำถามในแบบประเมินความสอดคล้องของแนวทาง

2.3.2 กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแบบประเมินความสอดคล้องแนวทาง

2.3.3 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องของแนวทาง

2.3.4 นำแบบประเมินความสอดคล้องของแนวทางฉบับร่างเสนอต่อประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ความตรงในเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา และด้านอื่น ๆ ที่ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ เห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไข นำข้อเสนอนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3.5 นำแบบประเมินความสอดคล้องของแนวทาง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) กับแบบสอบถาม เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อคำถาม

การสนทนากลุ่ม มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมี 3 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- +1 หมายถึง มีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

2.4 แบบประเมินค่าดัชนีความเหมาะสม การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.4.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อกำหนดประเด็นข้อคำถามในแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง

2.4.2 กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง

2.4.3 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง

2.4.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางฉบับร่างเสนอต่อประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ความตรงในเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา และด้านอื่น ๆ ที่ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไข นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.4.5 นำแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) กับแบบสอบถาม เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ของข้อคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

1.2 ขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 21 ชุด

1.3 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 147 ชุด เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย ได้แนบซองแบบตอบรับกลับคืนโดยส่งถึงผู้วิจัยโดยตรง

1.4 การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

1.5 นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ ทำการลงรหัสหมายเลขและตรวจสอบ

ความถูกต้องสมบูรณ์แบบสอบถาม

2. บันทึกการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดสนทนากลุ่มย่อยผู้ทรงคุณวุฒิ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึก การสนทนากลุ่มย่อยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้จัดบันทึกและผู้ช่วยโดยใช้การจดบันทึกการสนทนาและ เครื่องบันทึกภาพและเสียง

2.3 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลให้ความถูกต้องสมบูรณ์

3. แบบประเมินความเหมาะสม การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3.2 แจกแบบประเมินความเหมาะสม การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วย เหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3.3 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลให้ความถูกต้องสมบูรณ์ สรุปลักษณะความเหมาะสมของแนวทาง

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วนำมาจัดเรียงลำดับ แบบสอบถามและลงรหัส แล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาแต่ละด้านโดยมีเกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที 2 พิจารณาค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ จุดกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) มีการแปลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2532)

4.51-5.00 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน/สภาพคาดหวังระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน/สภาพคาดหวังระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน/สภาพคาดหวังระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน/สภาพคาดหวังระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายความว่า สภาพปัจจุบัน/สภาพคาดหวังระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในระดับ น้อยที่สุด

3. นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาจัดตาราง แปลความหมาย ดีความจากตารางอภิปรายผล และสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ในรูปของการบรรยาย และการอธิบายแบบความเรียง

4. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การทดสอบ F-test ชนิด One-way ANOVA

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 R แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item–Total Correlation) (สมนึก กัทพิยธนี, 2553)

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\{N \sum x^2 - (\sum x)^2\} \{N \sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 X แทน คะแนนของข้อที่หาค่าอำนาจจำแนก
 Y แทน คะแนนรวมของทุกข้อคำถาม

1.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 S_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม
 N แทน จำนวนคน

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) โดยคำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนประชากรในตัวอย่าง

2.2 ร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากสูตร

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละตัวอย่าง
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนในกลุ่ม
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในตัวอย่าง

3. สถิติใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

(บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน อัตราส่วนของความแปรปรวน
 MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

4. สถิติที่ใช้ในการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น หรือ แนวทาง

การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ประยุกต์ใช้โดยวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุงจากสูตรเดิม โดย สุวิมล ว่องวานิช (2549) ดังนี้

สูตรคำนวณ (Priority Needs Index = PNI)

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ PNI_{modified} แทน ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นหรือปัญหา
 I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่พึงประสงค์
 D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

พูนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์การศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์การศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

1.1 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง
3 ท่าน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1.1 องค์ประกอบด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1.2 องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน

1.1.3 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน

1.1.4 องค์ประกอบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

1.1.5 องค์ประกอบด้านการส่งต่อนักเรียน

ผลปรากฏดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 2 องค์ประกอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
องค์ประกอบด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำระเบียบสละสนนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. สถานศึกษามีการบันทึกการใช้ระเบียบสละสน 3. สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) 4. สถานศึกษามีการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	5. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล
องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ 2. สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน 3. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน 4. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของสถานศึกษาจากแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการวางแผนและจัดกิจกรรมโฮมรูม 2. สถานศึกษามีการวางแผนและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน 3. สถานศึกษามีการพูดคุยให้การปรึกษาเบื้องต้นและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร 4. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม 5. สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 6. สถานศึกษามีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
องค์ประกอบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาได้จัดให้มีการประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2. สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างน้อย 5 กิจกรรมหลักตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กิจกรรมในห้องเรียน,

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	กิจกรรมเสริมหลักสูตร, กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน, กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 3. สถานศึกษามีการรายงานผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร 4. สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน
องค์ประกอบด้านการส่งต่อนักเรียน	1. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเพื่อช่วยนักเรียน 2. สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา 3. สถานศึกษามีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 4. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ 5. สถานศึกษามีการบันทึกรายงานการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา

1.2 จากการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ผลปรากฏดังตาราง 3

พูน ปรนุ ทิโต ชีเว

ตาราง 3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรธานี เขต 1

ตัวชี้วัดที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนีความ สอดคล้อง	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. องค์ประกอบด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. องค์ประกอบด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนีความ สอดคล้อง	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
5. องค์ประกอบด้านการส่งต่อนักเรียน							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80–1.00

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานะภาพและขนาดโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	40	21.05
1.2 เพศหญิง	150	78.95
รวม	190	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	10	5.26
2.2 หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน	24	12.63
2.2 ครู	156	82.11
รวม	190	100.00
3. อายุ		
3.1 น้อยกว่า 30 ปี	71	37.37
3.2 ระหว่าง 31-40ปี	57	30.00
3.3 ระหว่าง 41-50ปี	48	25.26
3.4 ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	14	7.37
รวม	190	100.00
4. อายุการทำงาน		
4.1 น้อยกว่า 10 ปี	64	33.68
4.2 ระหว่าง 11-20ปี	65	34.21
4.3 ระหว่าง 21-30ปี	43	22.63
4.3 ตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป	18	9.47
รวม	190	100.00
5. ระดับการศึกษา		
5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	4.21
5.2 ปริญญาตรี	167	87.89
5.3 ปริญญาโท	15	7.89
5.4 ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	190	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ขนาดของสถานศึกษา		
6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	40	21.05
6.2 โรงเรียนขนาดกลาง	66	34.74
6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	84	44.21
รวม	190	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 82.11 ลำดับต่อมา ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.63 และตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 11–20 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.21 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.68 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87.89 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.89 และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 44.21 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 34.74 และน้อยที่สุดคือโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05

2.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

2.2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมและเป็นรายด้าน ผลปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและเป็นรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	4.31	0.61	มาก	4.59	0.59	มากที่สุด
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.26	0.67	มาก	4.53	0.62	มากที่สุด
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.38	0.67	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด
4. ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา	4.36	0.69	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.28	0.77	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด
โดยรวม	4.32	0.65	มาก	4.59	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.31$) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.28$) และด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.59$) และด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ

2.2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและเป็นรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและเป็นรายข้อ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำระเบียบสະสมนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.43	0.62	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการบันทึกการใช้ระเบียบสະสม	4.43	0.68	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	4.15	0.73	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.21	0.68	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	4.36	0.72	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด
โดยรวม	4.31	0.61	มาก	4.59	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย คือ สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคล และสถานศึกษามีการบันทึกการใช้ระเบียบสะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.36$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ($\bar{X} = 4.15$)

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย คือ สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.61$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คือ สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ($\bar{X} = 4.57$)

2.2.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา
 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน
 โดยรวมและเป็นรายข้อ

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.23	0.75	มาก	4.51	0.66	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน	4.23	0.76	มาก	4.51	0.61	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน	4.31	0.69	มาก	4.56	0.63	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของสถานศึกษาจากแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	4.28	0.67	มาก	4.53	0.66	มากที่สุด
โดยรวม	4.26	0.67	มาก	4.53	0.62	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย คือ สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของสถานศึกษาจากแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ($\bar{X} = 4.28$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันสองข้อ คือ สถานศึกษามีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบและสถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.23$)

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย คือ สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของสถานศึกษาจากแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ($\bar{X} = 4.53$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันสองข้อ คือ สถานศึกษามีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบและสถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.51$)

2.2.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ ผลดังตาราง 8

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและเป็น
รายข้อ

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการวางแผน และจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.36	0.73	มาก	4.57	0.65	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการวางแผน และจัดประชุมผู้ปกครองชั้น เรียน	4.41	0.67	มาก	4.57	0.66	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการพูดคุยให้ การปรึกษาเบื้องต้นและบันทึก เป็นลายลักษณ์อักษร	4.31	0.72	มาก	4.57	0.62	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม	4.34	0.72	มาก	4.62	0.62	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการประเมินผล การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.39	0.75	มาก	4.62	0.58	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการรายงานผล การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.45	0.68	มาก	4.64	0.59	มากที่สุด
โดยรวม	4.38	0.67	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการวางแผนและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.41$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการพูดคุยให้การปรึกษาเบื้องต้นและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.31$)

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.62$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันสามข้อ คือ สถานศึกษามีการวางแผนและจัดกิจกรรมโฮมรูม สถานศึกษามีการวางแผนและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และสถานศึกษามีการพูดคุยให้การปรึกษาเบื้องต้นและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.57$)

2.2.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมและเป็นรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวม
และเป็นรายข้อ

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. สถานศึกษาได้จัดให้การ ประชุมและวางแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.32	0.75	มาก	4.57	0.68	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการ ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องใน การจัดกิจกรรมป้องกันและ แก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างน้อย 5 กิจกรรมหลักตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน คือ กิจกรรม ในห้องเรียน, กิจกรรมเสริม หลักสูตร, กิจกรรมเพื่อนช่วย เพื่อน, กิจกรรมสื่อสารกับ ผู้ปกครอง	4.42	0.70	มาก	4.66	0.58	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการรายงานผล การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร	4.37	0.71	มาก	4.61	0.62	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการบันทึกการ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและ ติดตามผลนักเรียน	4.34	0.73	มาก	4.57	0.64	มากที่สุด
โดยรวม	4.36	0.69	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างน้อย 5 กิจกรรมหลักตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการรายงานผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.37$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาได้จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.32$)

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างน้อย 5 กิจกรรมหลักตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กิจกรรมในห้องเรียน, กิจกรรมเสริมหลักสูตร, กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน, กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการรายงานผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.61$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาได้จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างสม่ำเสมอและสถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน ($\bar{X} = 4.57$)

2.2.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวม
และเป็นรายข้อ

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเพื่อช่วยนักเรียน	4.29	0.84	มาก	4.66	0.61	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา	4.32	0.78	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.77	มาก	4.67	0.57	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้	4.24	0.81	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการบันทึกรายงานการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา	4.27	0.76	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด
โดยรวม	4.28	0.77	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อและการช่วยเหลือให้นักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเพื่อช่วยนักเรียน ($\bar{X} = 4.29$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ($\bar{X} = 4.24$)

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเพื่อช่วยนักเรียน ($\bar{X} = 4.66$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการบันทึกรายงานการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$)

2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	D	I	PNI_{modified}	ลำดับ ความสำคัญ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	4.59	0.065	2
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.26	4.53	0.063	3
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.38	4.60	0.051	5
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.36	4.60	0.055	4
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.28	4.63	0.083	1

จากตาราง 11 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแบบสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3.1 การศึกษาแนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 คน โดยสัมภาษณ์ถึงแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ดำเนินการโดยให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนมีการออกเยี่ยมบ้านของนักเรียนทุกปีการศึกษา ครูประจำชั้น และครูผู้สอนในระดับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เข้าใจและสามารถติดตาม ในกรณีที่เกิดปัญหา เช่นการเจ็บป่วย การขาดเรียนโดยไม่ทราบสาเหตุ โรงเรียนมีการวางแผนและศึกษาข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนมีการประเมินนักเรียนทั้งด้านการเรียน การเจริญเติบโต มีการเอาใจใส่ สอนเสริมให้นักเรียนที่พบว่าเรียนอ่อน หรือมีการเรียนดึกก็ส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น โรงเรียนมีการบันทึกข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประสาทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ ดำเนินการโดยให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เช่น ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านสภาพครอบครัว ตลอดถึงการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของ นักเรียน เช่น พฤติกรรมชอบทำอะไร ไม่ชอบอะไร ได้มีการประสานและพูดคุยกับผู้ปกครองของ นักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนอย่างแท้จริง โรงเรียนมีการจัดทำระเบียบสนับสนักเรียนเป็น รายบุคคลและให้มีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทุกปี...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประสาทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ ดำเนินการโดย โรงเรียนจัดทำระเบียบสนับสนักเรียนเป็นรายบุคคลและใช้แบบประเมินพฤติกรรมของ นักเรียน จัดทำบัญชีรายชื่อและสรุปผลการเรียนของนักเรียนแต่ละคน โดยจำแนกเป็นนักเรียนกลุ่ม เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน โรงเรียนได้จัดทำแบบฟอร์มแนะนำตนเองของนักเรียนที่ครอบคลุมข้อมูล พื้นฐานของนักเรียน ครูที่ปรึกษาทราบและมีบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาที่ แตกต่างกัน เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้เข้าใจมากขึ้นและรู้จักนักเรียนด้านความสามารถ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ ด้านครอบครัว เศรษฐกิจของครอบครัว ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนอย่าง สม่าเสมอและประเมินผล...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประสาทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ ดำเนินการโดย โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่ม คือ การจัดการเรียนการสอนโดยแยก เด็กพิเศษเรียนในห้องเรียนเป็นกลุ่มซึ่งไม่รวมกับเด็กปกติจะเรียนร่วมเฉพาะวันที่มีกิจกรรม การคัด กรองนักเรียนจะแบ่งเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มปัญหา โดยจะมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับ นักเรียน กลุ่มปกติดำเนินการส่งเสริม กลุ่มปัญหามีการแก้ไขเขียนรายงาน กลุ่มเสี่ยงดำเนินการส่งต่อ สรุปผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ จะประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคล หากมีนักเรียนเข้าข่ายจึงจะทำการใช้แบบประเมินพฤติกรรม และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกร่วมประเมิน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนมี กระบวนการคัดกรองโดยใช้ข้อมูลในระบบสารสนเทศและโปรแกรมติดตามร่วมกัน ระหว่าง สถานศึกษาเพื่อลดการจับเก็บข้อมูลใหม่ของครูผู้สอน อีกทั้งยังจะช่วยให้การจัดการคัดกรองนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โรงเรียนได้มีการสอบถามและจัดบันทึกในใบบันทึกพฤติกรรม อุปนิสัย โรคประจำตัว โรงเรียนได้คัดกรองแยกแยะนักเรียนเป็นกลุ่มกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง เป็นต้น สังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้ง IQ EQ ในการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น เพราะนักเรียนไม่พร้อมทำให้เมื่อ เรียนร่วมกับเพื่อนจะทำให้เรียนไม่เข้าใจ และทำให้เพื่อน ๆ คนอื่นในห้องเรียนเข้าไปด้วย ดังนั้นจะมีการคัดกรองนักเรียนก่อนเข้าเรียน (ตามวัย)...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ ดำเนินการโดยการแบ่งกลุ่ม ประชุมชี้แจง คัดกรอง ติดตามพฤติกรรม รายงานผู้บังคับบัญชา แก้ไขปรับปรุง โดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม และการสังเกต การคัดกรองเด็กจากการสังเกต พฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การที่ครูได้เข้าไปดูแลและช่วยเหลือ นักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหานักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้มีคัดกรองแยก นักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง เพื่อการดูแลของครูในชั้นเรียนจะสามารถจัด กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพของกลุ่ม และแก้ไขปัญหา ส่งเสริมนักเรียนได้ถูก...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ส่งเสริม นักเรียนที่มีความรู้พิเศษ และนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมโฮมรูมทุกเช้า มีการประชุมผู้ปกครองทุกปีการศึกษา จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น กีฬาสี วันสำคัญ ต่าง ๆ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็นและกล้าที่จะ แสดงความคิดความสามารถของตนเองทั้งภายในห้องเรียนและสาธารณะชน โรงเรียนส่งเสริมนักเรียน หลายด้าน เช่นด้านวิชาการ มีการจัดการเรียนการสอนตามความสนใจของเด็ก เช่นมีภาคปกติ และมีห้องเรียน IEP มีป้ายนิเทศให้นักเรียนได้แสดงผลงานทางวิชาการ มีการส่งเสริมประชาธิปไตย โดยจัดให้มีการเลือกตั้งสภานักเรียน มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนส่งเสริม นักเรียนที่มีความสนใจในเฉพาะทาง เช่น ภาษา ดนตรี ซึ่งมีการให้นักเรียนได้มีการแสดงออกอย่าง สม่ำเสมอ สนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้น นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถและศักยภาพที่แตกต่างกัน ฉะนั้น การส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองถนัดนั้นจะเกิดผลดีกับตัวผู้เรียนอย่างมาก การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจะทำให้ครูเข้าใจนักเรียน และปฏิบัติในการส่งเสริมได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ด้านการเรียนนักเรียนที่เรียนอ่อนก็จัดให้มีการสอนเสริม นักเรียนที่เรียนเก่งได้จัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการที่สูงขึ้น...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การส่งเสริมนักเรียน ครูจะดูความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลว่ามีความสามารถในด้านใด แล้วครูก็ส่งเสริมในด้านนั้น เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอนไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม ปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ วิธีการส่งเสริมนักเรียน เช่น 1) จัดกิจกรรมโฮมรูม 2) แบบบันทึกการนิเทศติดตาม 3) แบบบันทึก พฤติกรรม 4) แบบวัดสุขภาพจิต นอกจากนี้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ แก้ไข กับนักเรียนทุกกลุ่มให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรมเหมาะสมกับนักเรียนให้ เกิดความเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมและวางแผนการป้องกัน ช่วยแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จากนั้นมีการช่วยเหลือ และติดตามผล ได้จัดให้มีการป้องกันและแก้ไข เช่น สิ่งเสพติด เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน และ สถานศึกษา มีการวิเคราะห์แนวโน้มความเสี่ยงหรือปัญหาาร่วมกัน กำหนดข้อปฏิบัติ วิธีการป้องกัน และแนวทางแก้ไข พร้อมกับประกาศให้ทราบโดยทั่วกันในสถานศึกษา เตรียมเครื่องมือกิจกรรมต่าง ๆ ในการป้องกัน และแก้ไขให้พร้อม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สถานศึกษามีระบบดูแลนักเรียน และมีการวางแผนในการป้องกัน และแก้ไขเป็นอย่างดี รวมถึงมีการใช้นวัตกรรมเข้ามา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหา หน่วยงานราชการ ชุมชน ตัวแทนผู้ประกอบการ ท้องถิ่นเข้ามาช่วยติดตามป้องกัน เพิ่มผู้เชี่ยวชาญ นักจิตวิทยาเข้ามาร่วมกับครูผู้สอนในการแก้ไขปัญหา เยาวชนกำลังเจริญวัย ต้องมีวิธีป้องกันและแก้ไขที่ถูกต้องตามหลักการเพื่อให้เกิดผล ดังนี้

1. ด้านความคิด ใส่ความคิดในแง่บวกให้มาก ๆ ให้เขารู้คุณค่าของตนเอง และรู้คุณค่าของคนอื่นให้มาก ๆ

2. ด้านกายภาพ ให้ความรู้ด้านการเจริญเติบโตของร่างกาย การเปลี่ยนแปลงให้มีพฤติกรรมเหมาะสมกับวัย เช่น เปลี่ยนท่าที่กริยามารยาท คำพูด การกระทำที่ ต้องเหมาะสมกับวัย ครูเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหา จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และมีวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้มีวิธีการ ป้องกันและแก้ไข โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้ 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น (กัลยาณมิตร) 2) จัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครูทุกเดือนเพื่อร่วมกันป้องกันและ แก้ไขปัญหาของนักเรียนและเรื่องต่าง ๆ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ให้การ ช่วยเหลือ และส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อแก้ไข และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้จัดทำ บันทึกรายชื่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ส่งต่อให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับนักเรียนหรือผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนมีเครือข่ายที่พร้อมและประสานความร่วมมือกันกับทางโรงเรียน จะทำให้ การส่งต่อได้ผลและมีประสิทธิภาพ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประสาทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเพื่อช่วยแก้ไขในแต่ละระดับชั้นเรียนได้มีการส่งต่อ พร้อมสมุดบันทึกพฤติกรรมเมื่อเด็กเลื่อนชั้นขึ้นใหม่ ให้การแนะนำอย่างเป็นระบบ ครูได้มีการพูดคุยกันเพื่อการส่งต่อ เพื่อจะได้อ่าน และเข้าใจในปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้อง และแก้ไขได้ถูกวิธี...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประสาทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้จัดให้มีการบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนจนกว่านักเรียนจะปรับปรุงให้ดีขึ้น จากนั้นก็จะแจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนใส่ในสมุดรายงาน หรือระเบียบสนธิสัญญาเพื่อผู้ที่รับช่วงต่อจะได้ทราบข้อมูลมากยิ่งขึ้น โรงเรียนมีการปฐมนิเทศนักเรียนทุกระดับชั้น หรือใช้คำว่าสอนทักษะชีวิตให้กับนักเรียนทุกคน และทุกวันก่อนเรียนวิชาการ และบูรณาการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันจนเกิดทักษะเมื่อเด็กเกิดปัญหา เด็กสามารถนำมาแก้ไขปัญหาให้กับชีวิตของตนเองให้อยู่รอดในสังคมได้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

6. แนวทางในการพัฒนา

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประสาทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครู และร่วมกันวางแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกับช่วยเหลือและติดตามผลในทุก ๆ กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเด็กทุกคนมีส่วนร่วม และมีการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีกิจกรรมการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน จัดทำระเบียบสนธิสัญญา ประเมินความสามารถ จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย โรงเรียนใช้กระบวนการ PLC ในการระดมสมองเพื่อการป้องกันและแก้ไข และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประสาทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนจัดให้มีการ

ประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนเพื่อร่วมกันเสนอแนวคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่เสมอไม่หยุดนิ่งในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ต่อนักเรียนให้สูงสุด ใช้เทคนิค วิธีการที่มีคุณภาพเหมาะสมและหลากหลาย กำหนดแผนการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน ชี้แจงแก่บุคลากรทั้งโรงเรียนเพื่อความเข้าใจตรงกัน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนได้ใช้กระบวนการ PLC เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ การอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน ผู้ปกครอง ครู จะช่วยให้เกิดประโยชน์ มีการควบคุมสื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต ให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ยากจน โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน ครูมีสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน โดยครูต้องเป็นต้นแบบให้กับนักเรียนให้คำปรึกษาที่ดีเหมาะสม โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านความปลอดภัย เช่น มีรถรับ-ส่ง มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลาและรู้จักมารยาทในสังคม ให้ความเคารพผู้อาวุโส การพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนได้กำหนดไว้ ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพและทิศทางการดำเนินงาน 2) วางแผนการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ดำเนินงานตามแผนที่กำหนด 4) นิเทศ กำกับ ติดตาม 5) ประเมินเพื่อทบทวน (ประเมินภายใน) 6) สรุปรายงานและประชาสัมพันธ์...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3, วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 : การสัมภาษณ์)

3.2 แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 และ 2 ผสมกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติงานที่เป็นเลิศทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (Best Practice) จัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผลปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาเอกชน
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำระเบียบสละสนักเรียนเป็น รายบุคคล 2. สถานศึกษามีการบันทึกการใช้ระเบียบสละสนักเรียน 3. สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) 4. สถานศึกษามีการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเยี่ยมบ้าน นักเรียนเป็นรายบุคคล 5. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็น รายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	1. สถานศึกษามีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ 2. สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน 3. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน 4. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนเป็นภาพรวมของสถานศึกษาจากแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	1. สถานศึกษามีการวางแผนและจัดกิจกรรมโฮมรูม 2. สถานศึกษามีการวางแผนและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน 3. สถานศึกษามีการพูดคุยให้การปรึกษาเบื้องต้นและบันทึกเป็น ลายลักษณ์อักษร 4. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม 5. สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ

ตาราง 12 (ต่อ)

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน
	6. สถานศึกษามีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา	<p>1. สถานศึกษาได้จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>2. สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างน้อย 5 กิจกรรมหลักตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง</p> <p>3. สถานศึกษามีการรายงานผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>4. สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไข้ปัญหาและติดตามผลนักเรียน</p>
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	<p>1. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเพื่อช่วยนักเรียน</p> <p>2. สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษามีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไข้ปัญหาได้</p> <p>5. สถานศึกษามีการบันทึก รายงานการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา</p>

3.3 ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ไปให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดิมที่ให้การสัมภาษณ์ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

แนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.53	0.12	มากที่สุด	4.53	0.18	มากที่สุด	4.40	0.35	มาก
1.1 สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
1.2 สถานศึกษามีการบันทึกการใช้ระเบียบสะสม	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
1.3 สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
1.4 สถานศึกษามีการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.00	1.00	มาก
1.5 สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.00	0.25	มาก	4.17	0.14	มาก	4.00	0.35	มาก
2.1 สถานศึกษามีการวางแผนการ คัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.00	0.00	มาก	3.67	0.58	มาก	3.67	0.45	มาก
2.2 สถานศึกษามีการคัดกรอง นักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่ม ปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน	4.00	0.00	มาก	4.33	0.58	มาก	3.67	0.58	มาก
2.3 สถานศึกษามีการบันทึกและ รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนเป็นห้องเรียนและ ระดับชั้นเรียน	4.00	0.00	มาก	4.33	0.58	มาก	4.00	0.00	มาก
2.4 สถานศึกษามีการบันทึกและ รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนเป็นภาพรวมของ สถานศึกษาจากแบบประเมิน พฤติกรรม (SDQ) และแบบ ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	4.00	1.00	มาก	4.33	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.50	0.44	มาก	4.50	0.44	มาก	4.50	0.44	มาก
3.1 สถานศึกษามีการวางแผนและ จัดกิจกรรมโฮมรูม	4.33	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2 สถานศึกษามีการวางแผนและ จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 สถานศึกษามีการพูดคุยให้การ ปรึกษาเบื้องต้นและบันทึกเป็น ลายลักษณ์อักษร	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
3.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3.5 สถานศึกษามีการประเมินผล การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
3.6 สถานศึกษามีการรายงานผล การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.42	0.52	มาก
4.1 สถานศึกษาได้จัดให้การ ประชุมและวางแผนการป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
4.2 สถานศึกษามีการ ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการ จัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนอย่างน้อย 5 กิจกรรมหลักตามระบบดูแลช่วย เหลือนักเรียน คือ กิจกรรมใน ห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
4.3 สถานศึกษามีการรายงานผล การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นรายลักษณะอักษร	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
4.4 สถานศึกษามีการบันทึกการ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคัดตาม ผลนักเรียน	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.67	0.42	มาก	3.47	0.31	มาก	4.07	0.46	มาก
5.1 สถานศึกษามีการส่งต่อ นักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องใน สถานศึกษาเพื่อช่วยนักเรียน	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก	4.33	0.58	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5.2 สถานศึกษามีการบันทึกการ ส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียน ให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา	4.33	0.58	มาก	4.00	0.00	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
5.3 สถานศึกษามีการรายงานผล การช่วยเหลือนักเรียนอย่าง ต่อเนื่อง	3.67	0.58	มาก	3.67	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
5.4 สถานศึกษามีการส่งต่อ นักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก เมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไข ปัญหาได้	3.00	1.00	ปานกลาง	2.67	0.58	ปาน	3.33	1.53	ปานกลาง
5.5 สถานศึกษามีการบันทึก รายงานการส่งต่อนักเรียนไปยัง ผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้เกี่ยวข้องใน สถานศึกษา	3.33	1.15	ปานกลาง	3.00	1.00	กลาง	3.67	1.53	มาก
โดยรวม	4.22	0.28	มาก	4.21	0.29	มาก	4.29	0.22	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นว่า แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุดเพียง 1 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนที่เหลืออีก 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.33$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.00$) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเพียง 1 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนที่เหลืออีก 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ

ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ($\bar{X} = 4.33$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.17$) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ($\bar{X} = 4.42$) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.40$) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.07$) และด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า บุคลากรโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีการปฏิบัติและดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ประการ (กรมสุขภาพจิต, 2544) ดังนี้ (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมนักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา (5) การส่งต่อนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22) และจากสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน ครู พบว่า โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้มีแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยจะสังเกตได้จาก

1. มีการประชุมชี้แจงให้ทุกฝ่ายได้ทราบแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
2. มีแผนงานกำหนดในการดำเนินงาน
3. มีกิจกรรมการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน
4. มีระบบการคัดกรองนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีการติดตาม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มปัญหา
6. การส่งต่อนักเรียนมีระบบ และมีบันทึกการส่งต่อ ตลอดถึงมีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการแก้ไข้เด็กนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มปัญหา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2) องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน 3) องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) องค์ประกอบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) องค์ประกอบด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า

2.1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

2.2 สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

อภิปรายผล

จากการวิจัยศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน 3) องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) องค์ประกอบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) องค์ประกอบด้านการส่งต่อนักเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วีระศักดิ์ จันทะรัตน (2553) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า รูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน (3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน (4) ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา (5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

2. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุตาพรรณ กาละพงษ์ (2553) ได้ทำการศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน

ตามลำดับ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมคิด บุญมา (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนท่าเกษมพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากคะแนน เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหาและด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ในการพัฒนา แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาและด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าด้านการส่งต่อนักเรียน เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งเสริมนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย

3. แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางไว้ว่า ให้ดำเนินการ โดยให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน การออกเยี่ยมบ้าน และเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เช่น ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านสภาพครอบครัว ตลอดถึงการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของ นักเรียนในชั้นเรียน เช่น พฤติกรรม ความถนัด จากนั้นให้ประสานและพูดคุยกับผู้ปกครองของ นักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนอย่างแท้จริง ทำให้สามารถ เข้าใจและสามารถติดตาม ในกรณีที่เกิด ปัญหา เช่นการเจ็บป่วย การขาดเรียนโดยไม่ทราบสาเหตุ โดยจัดทำระเบียบสนทนนักเรียนเป็น รายบุคคลและใช้แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน บัญชีรายชื่อและสรุปผลการเรียนของนักเรียน แต่ละคน รวมทั้งแบบฟอร์มแนะนำตนเองของนักเรียน

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางไว้ว่า โรงเรียนควรมีการคัดกรอง นักเรียนโดยแยกกลุ่ม คือ การจัดการเรียนการสอนโดยแยกเด็กพิเศษ เรียนในห้องเรียนเป็นกลุ่ม ซึ่งไม่รวมกับเด็กปกติจะเรียนร่วมเฉพาะวันที่มีกิจกรรม การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มปัญหา โดยจะมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน กลุ่มปกติดำเนินการส่งเสริม

กลุ่มปัญหาที่มีการแก้ไขเขียนรายงาน กลุ่มเสียงดำเนินการส่งต่อ สรุปลงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการจัดการศึกษา โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ และจะประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางไว้ว่า โรงเรียนควรส่งเสริมนักเรียนที่มีความรู้พิเศษ และนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมโฮมรูมทุกเช้า มีการประชุมผู้ปกครองทุกปีการศึกษา จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น กีฬาสี วันสำคัญต่างๆ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็นและกล้าที่จะแสดงความคิดความสามารถของตนเองทั้งภายในห้องเรียนและสาธารณะชน โรงเรียนส่งเสริมนักเรียนหลายด้าน เช่น ด้านวิชาการมีการจัดการเรียนการสอนตามความสนใจของเด็ก เช่น มีภาคปฏิบัติ และมีห้องเรียน IEP มีป้ายนิเทศให้นักเรียนได้แสดงผลงานทางวิชาการ มีการส่งเสริมประชาธิปไตย จัดให้มีการเลือกตั้งสภานักเรียน มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางไว้ว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมและวางแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จากนั้น มีการช่วยเหลือและติดตามผล การป้องกันและแก้ไข เช่น สิ่งเสพติด เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน และสถานศึกษาผ่านกิจกรรมการอบรมนักเรียน รวมทั้ง มีการวิเคราะห์แนวโน้มความเสี่ยงหรือปัญหาาร่วมกัน กำหนดข้อปฏิบัติ วิธีการป้องกัน และแนวทางแก้ไข พร้อมกับประกาศให้ทราบโดยทั่วกันในสถานศึกษา

3.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางไว้ว่า โรงเรียนควรมีการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อแก้ไข และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรจัดทำบันทึกข้อมูลนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ส่งต่อให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนมีเครือข่ายที่พร้อมและประสานความร่วมมือกันกับทางโรงเรียน จะทำให้การส่งต่อได้ผลและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการแนะนำอย่างเป็นระบบ ให้ครูได้มีการพูดคุยกันเพื่อการส่งต่อเพื่อจะได้อำนาจ และเข้าใจในปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้อง และแก้ไขได้ถูกวิธี

ทั้งนี้ โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนเพื่อร่วมกันเสนอแนวคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่

เสมอไม่หยุดนิ่งในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ต่อนักเรียนให้สูงสุด ใช้เทคนิควิธีการที่มีคุณภาพเหมาะสมและหลากหลาย กำหนดแผนการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน ชี้แจงแก่บุคลากรทั้งโรงเรียนเพื่อความเข้าใจตรงกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ควรกำหนดนโยบายและกำกับติดตามโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด ให้จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 5 ประการ คือ (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมนักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไข (5) การส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้ให้เอกสารรายงานอย่างเป็นระบบและเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน

1.2 โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรอื่นที่จำเป็น เพื่อดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะได้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม โดยเฉพาะการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งต้องใช้งบประมาณ ทรัพยากรที่จำเป็น มีการกำกับติดตามและนิเทศตลอดทั้งประเมิน การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการ PLC และ PDCA ในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาตลอดทั้งเสริมสร้างขวัญ กำลังใจและความก้าวหน้าแก่ผู้ปฏิบัติงาน จากข้อเสนอแนะข้างต้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ผู้บริหารควรตระหนักเห็นความสำคัญของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ประการ ได้แก่ (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมนักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไข (5) การส่งต่อนักเรียน ซึ่งงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือว่าเป็นงานที่สำคัญและสามารถส่งเสริมสำเร็จของสถานศึกษาได้ส่วนหนึ่ง

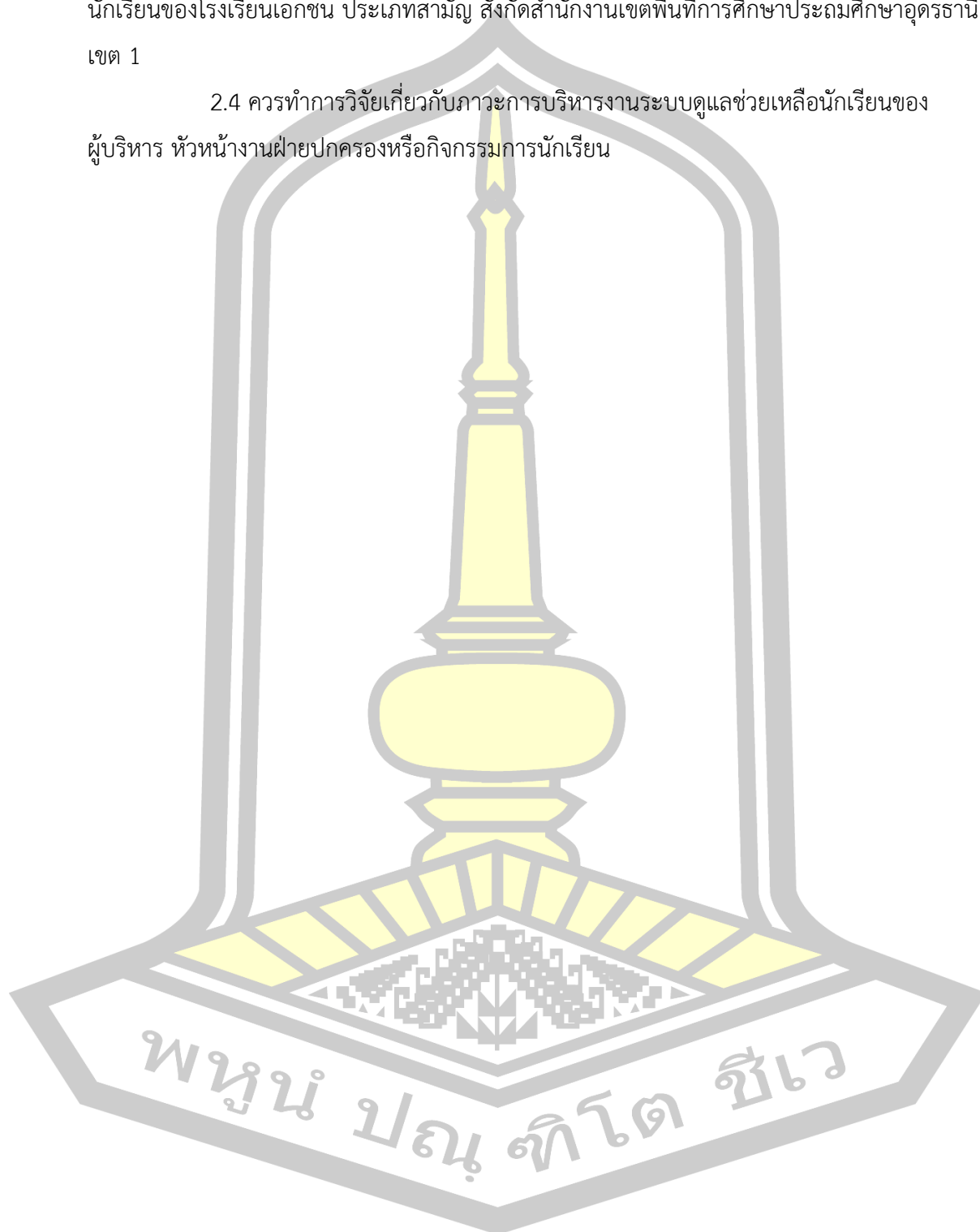
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.3 ความทำวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของบุคลากรต่องานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 1

2.4 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
ผู้บริหาร หัวหน้างานฝ่ายปกครองหรือกิจกรรมการนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรอบแนะแนวดำเนินการ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2540). การศึกษาและวิเคราะห์สภาพจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). ก้าวใหม่งานสุขภาพจิตโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กำพล ฤทธิรักษา. (2545). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- จักรี โพธิ์สำนัก. (2550). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมศรี ชูติธรรมวงศ์. (2554). การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมของผู้เกี่ยวข้องในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาติรี อัครเจษฎากร. (2542). ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี.
- เทวฤทธิ์ ผุยวินดี. (2554). ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชาติ วงศ์สุวรรณ. (2553). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อัครชาติ ธรรมชาติ. (2542). การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ
- นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์. (2542). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญสม มาร์ติน. (2528). ความเครียด. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ, 11(2), 47-50.
- พนัส หันนาคินทร์. (2529). หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พรพิศ นามทอง. (2554). การศึกษาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). พุทธวิธีการบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุทธนา ชุตทองม้วน. (2550). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฤทัยวรรณ หาญกล้า. (2554). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรา งามเสงี่ยม. (2552). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). พัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

- วิเศษ พลอาจทัน. (2549). ปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วีระพงษ์ เจริญไชย. (2552). สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกลนคร
- วีระพงษ์ วันทา. (2555). การศึกษาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของข้าราชการครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (อุบลราชธานี- อำนาจเจริญ). วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วีระศักดิ์ จันทะรัตน์. (2553). การนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมคิด มawangค์. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตาม ความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมคิด บางโม. (2544). หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ พระนคร.
- สมคิด บุญมา. (2552). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน ท่าเกษมพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- สมศักดิ์ วรรณศิริ. (2550). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2531). *แนวทางการจัดทำผลงานทางวิชาการสำหรับข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง* หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2547. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน.
- สุชิน เรืองบุญส่ง. (2551). *การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุตาพรรณ กาละพงษ์. (2553). *รายงานการวิจัยปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุนันท์ โปธิบาย. (2552). *การประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำพู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัชต์ ชาตะรักษ์. (2550). *การดำเนินงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2549). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2540). *การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- อรทัย แสงทอง. (2552). *หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- Al-Tanciji, S.O. (2001). *The Relationship Between Parental Involvement and School Success in the United Arab Emirates*. Ph.D. Thesis, University of Colorado at Dencer.

Askins, G.J. (2002). Teachers Perception of the Instructional Leadership Role of the Principal in the Implementation of the Virginia Standards of Learning.

Dissertation Abstracts International, 63(6), 2051-A.

Cash, T. (2006). Student Discipline Referral Rates and Neighborhood Crime Statistics,”

Dissertation Abstracts International, 67(2), 126.

Duke, D.L. (1987). *School Leadership and Instructional Improvement*. New York :

Random House.

Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.

Gulick, L. and L. Urwick. (1973). *The Science of Administration*. New York : Columbia

University.

Gunderson, J. (2001). Family Group Conference : An Innovative Approach to Truancy in Schools : A Case Study. *Dissertation Abstracts International*, 62(6), 1995-A.

Jeter, T.R. (2003). Knowing Without Knowing : Urban Public Middle School

Administrators’ Perceptions of Intuition in Decision-making. *Dissertation*

Abstracts International, 63(12), 4168-A.

Joseph, G.E. (2001). If you’ re Happy and You Know It : The Emotional Literacy Social

Information Processing Scripts of Young, High-Risk Children. *Dissertation*

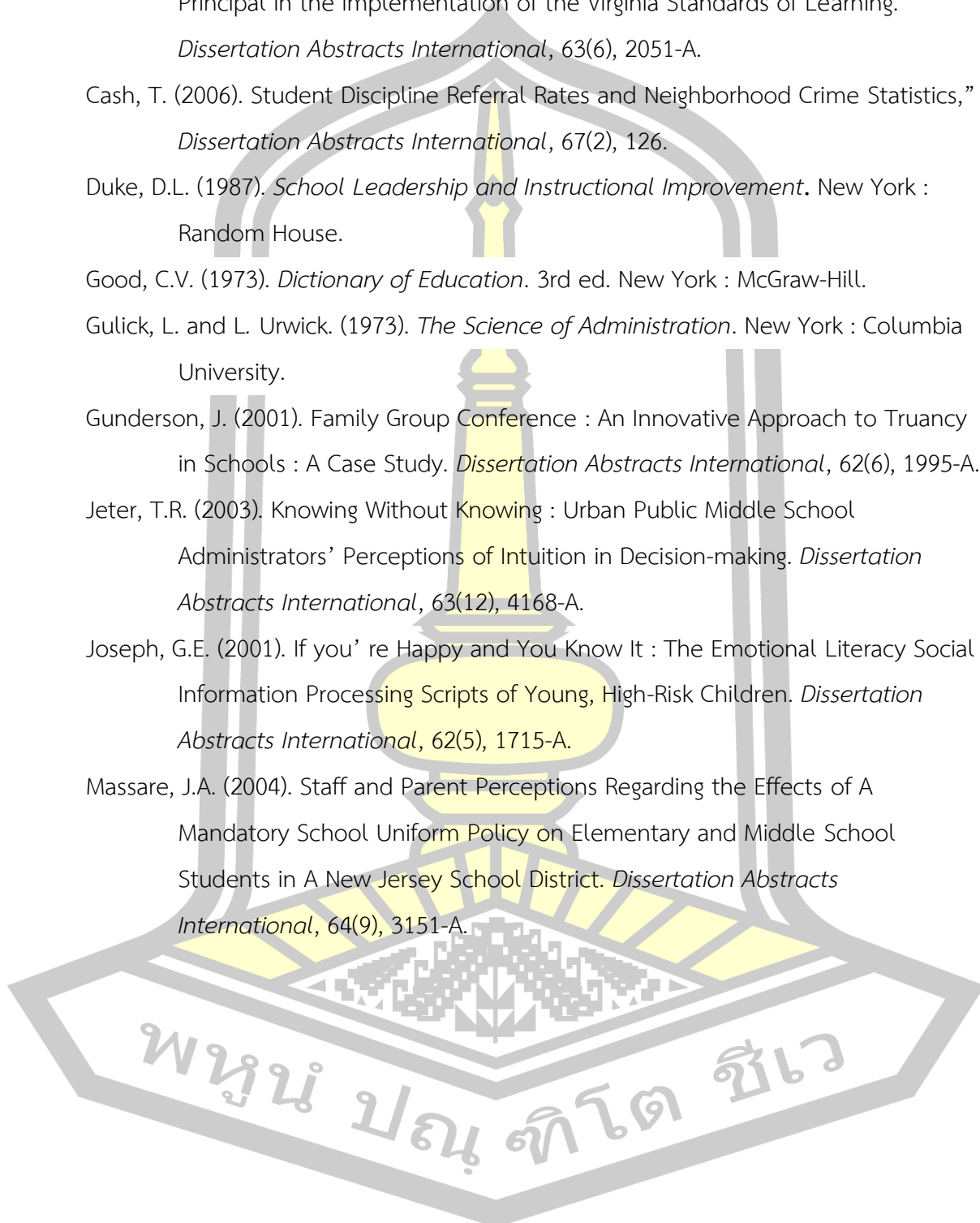
Abstracts International, 62(5), 1715-A.

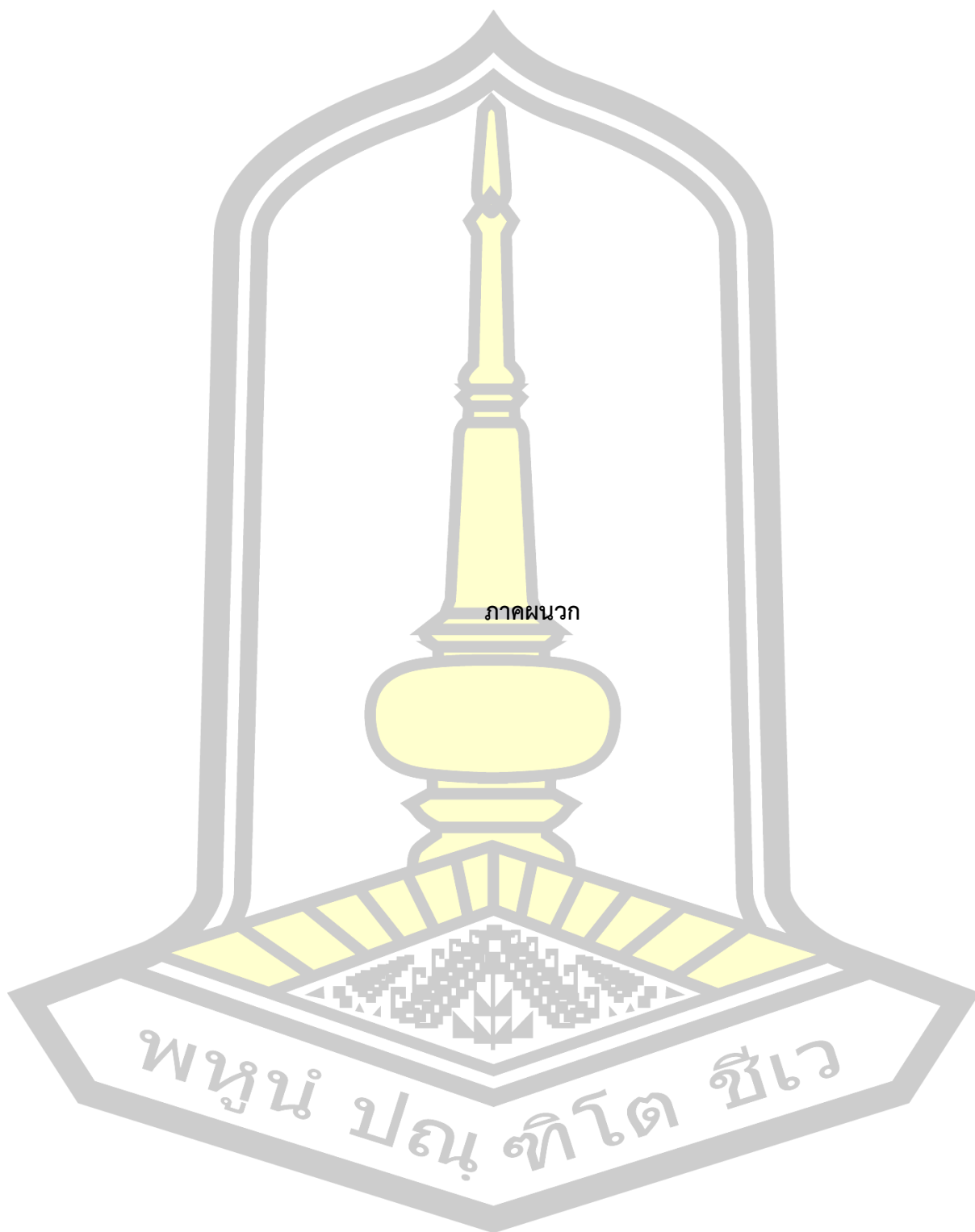
Massare, J.A. (2004). Staff and Parent Perceptions Regarding the Effects of A

Mandatory School Uniform Policy on Elementary and Middle School

Students in A New Jersey School District. *Dissertation Abstracts*

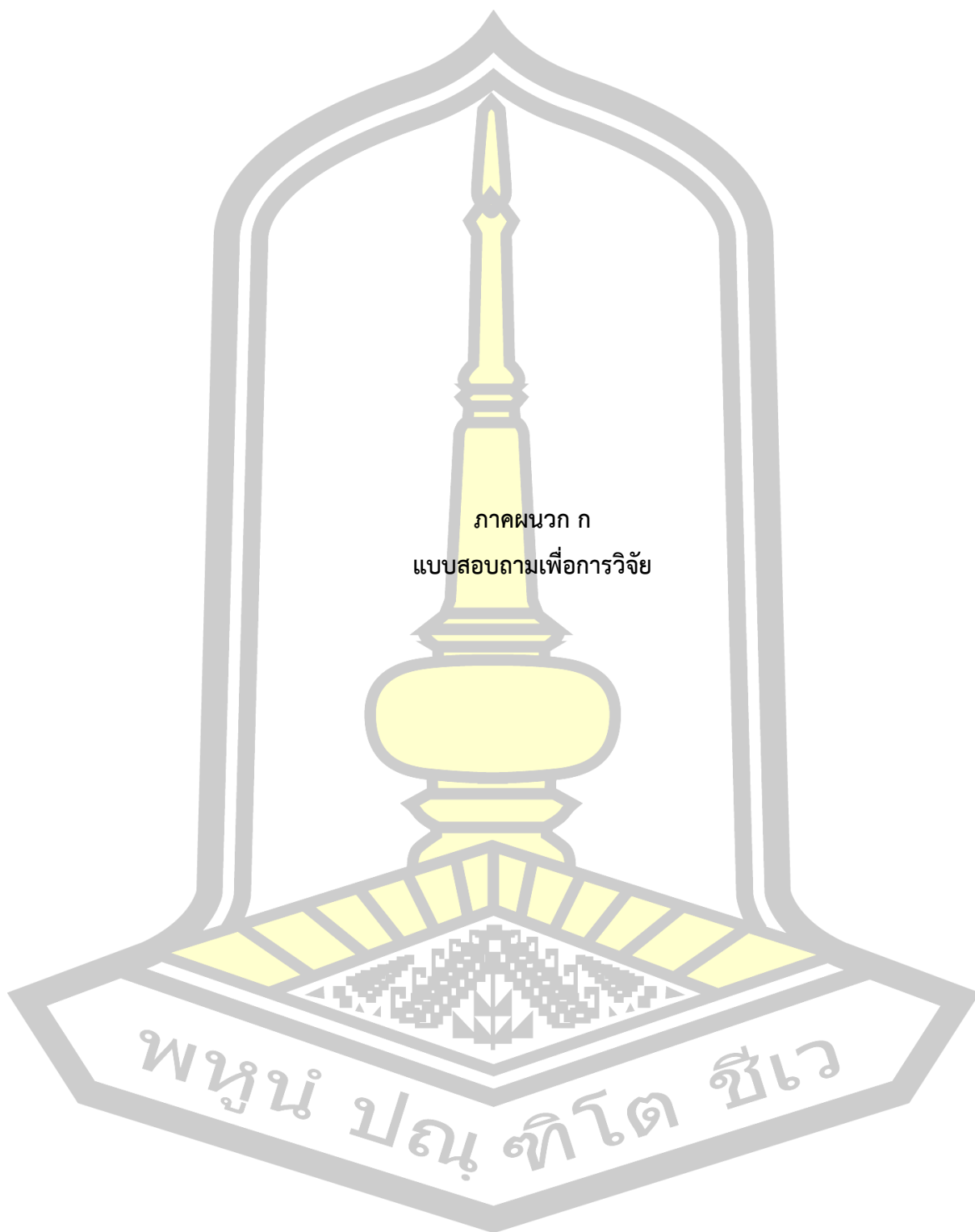
International, 64(9), 3151-A.

ภาคผนวก

พูนํ ปณํ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' COUNSELLING SYSTEM MEDEL OF
PRIVATE SCHOOLS UDONTHANI PRIMARY EDUCATION SERVICE OFFICE 1 AREA

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยทางการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำเสนอในภาพรวมของสถานศึกษาเอกชน ดังนั้นจึงไม่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านและสถานศึกษาแต่อย่างใด ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

นางจิตราพร สุทธิสาร

นักศึกษาระดับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

- 1) เพศ ชาย หญิง
- 2) ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ครู
- 3) อายุ น้อยกว่า 30 ปี ระหว่าง 31 - 40 ปี ระหว่าง 41 - 50 ปี มากกว่า 50 ปี
- 4) อายุการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี ระหว่าง 11 - 20 ปี ระหว่าง 21 - 30 ปี มากกว่า 30 ปี
- 5) ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
- 6) ขนาดโรงเรียน (จำแนกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
 ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 - 300 คน)
 ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 301 - 1,000 คน)
 ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,001 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

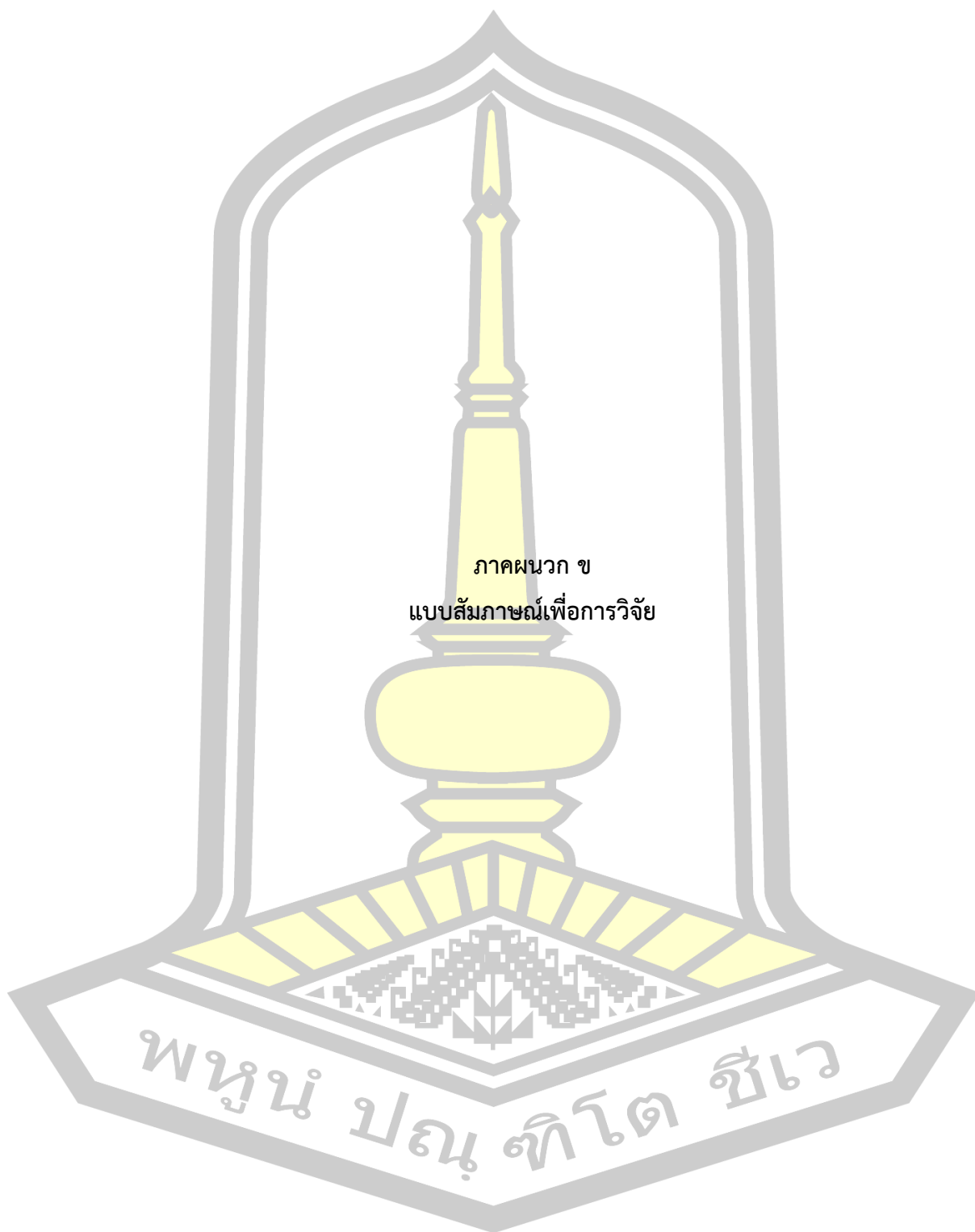
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริง โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ มากที่สุด	4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ มาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง	2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ น้อยที่สุด	

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18	สถานศึกษามีการรายงานผลการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร										
19	สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน										
ด้านการส่งต่อนักเรียน											
20	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเพื่อช่วยนักเรียน										
21	สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา										
22	สถานศึกษามีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง										
23	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้										
24	สถานศึกษามีการบันทึก รายงานการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา										

ขอขอบพระคุณและขอพระเจ้าอวยพระพรทุกท่าน
ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

พูน ปรณ ทิโต ษณ

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

พหุมนั ปณุ ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานศึกษา.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....

ท่านมีวิธีการหรือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน

ทั้ง 5 ด้าน อย่างไร

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

.....

.....

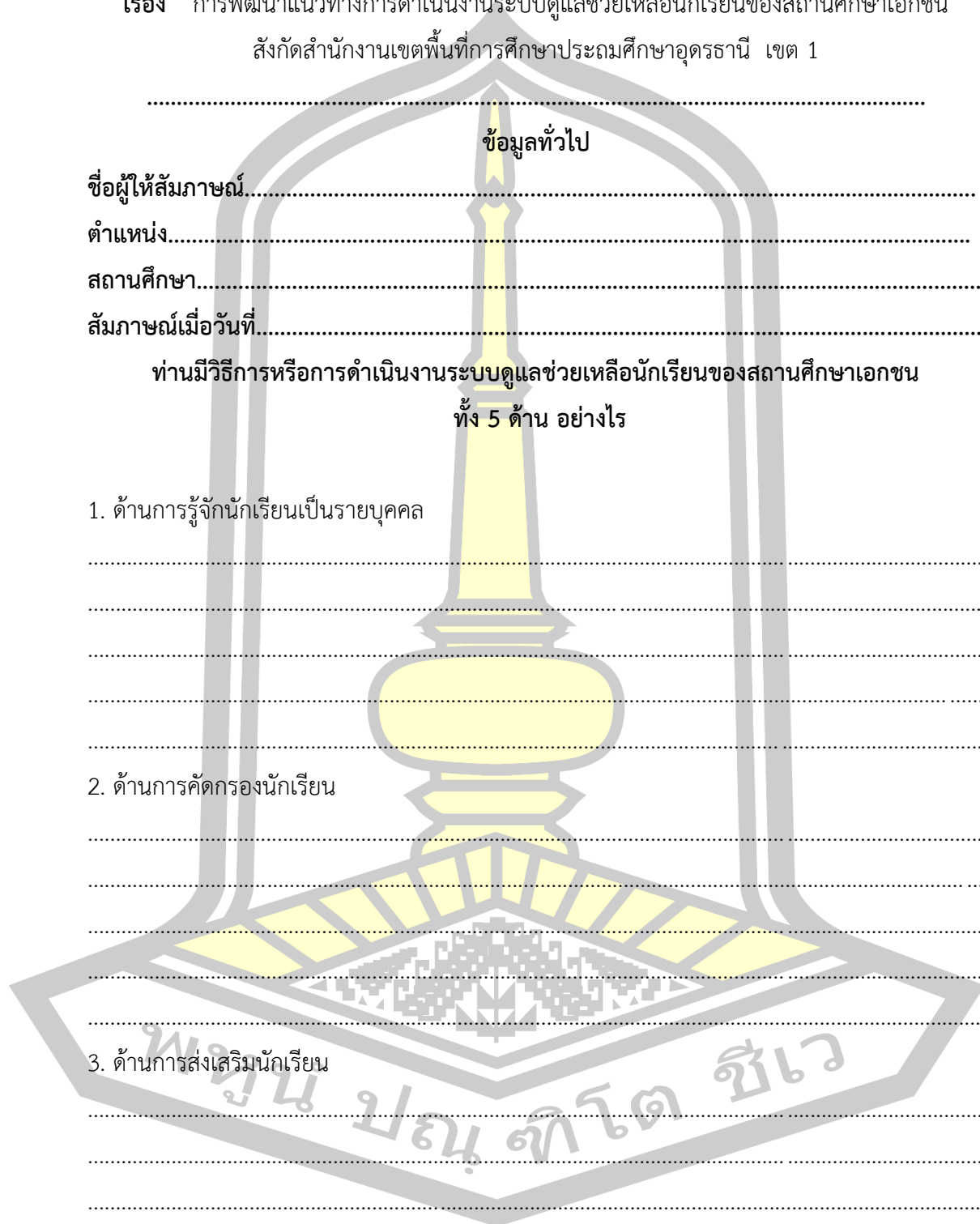
.....

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน

.....

.....

.....

4. ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

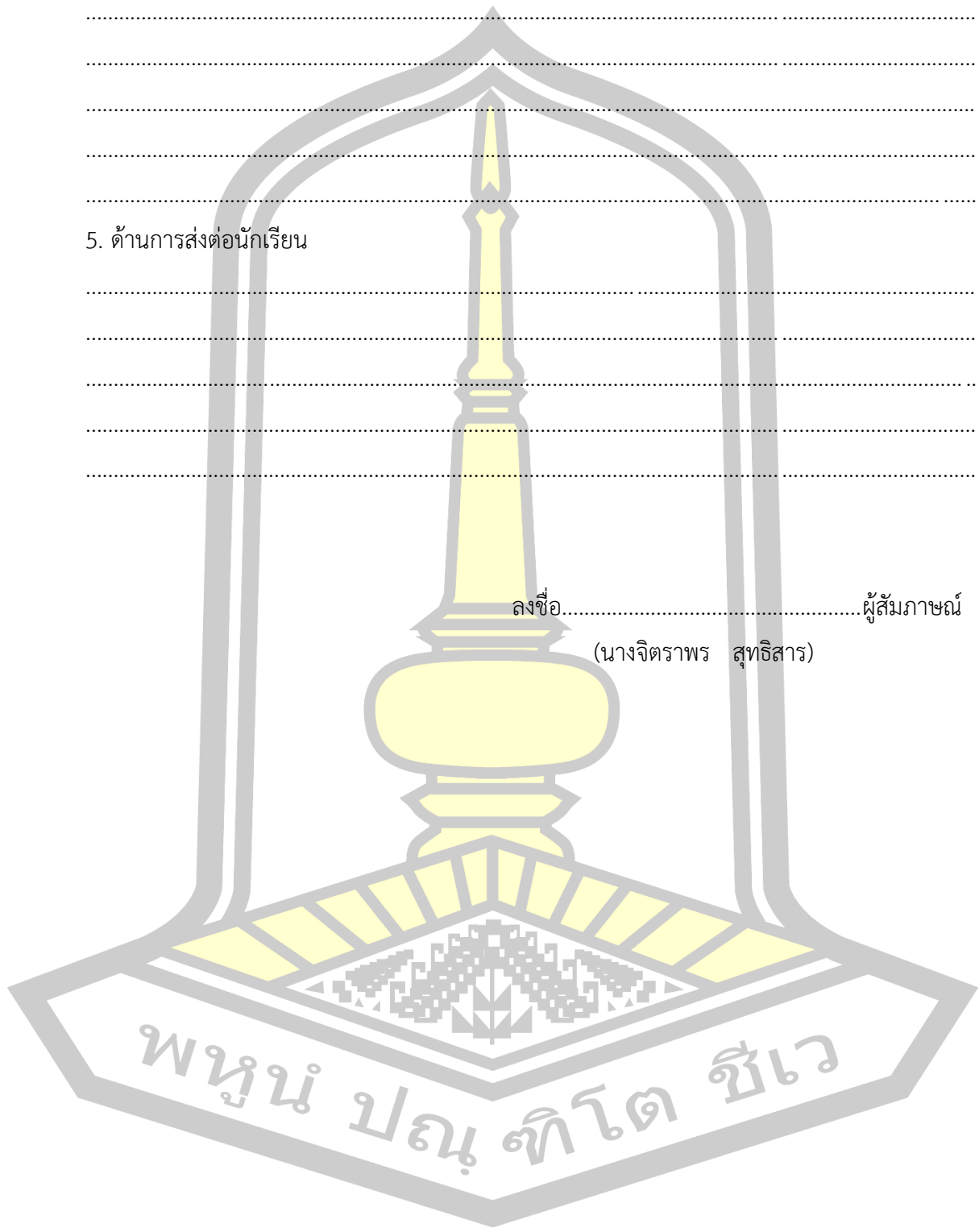
.....

.....

.....

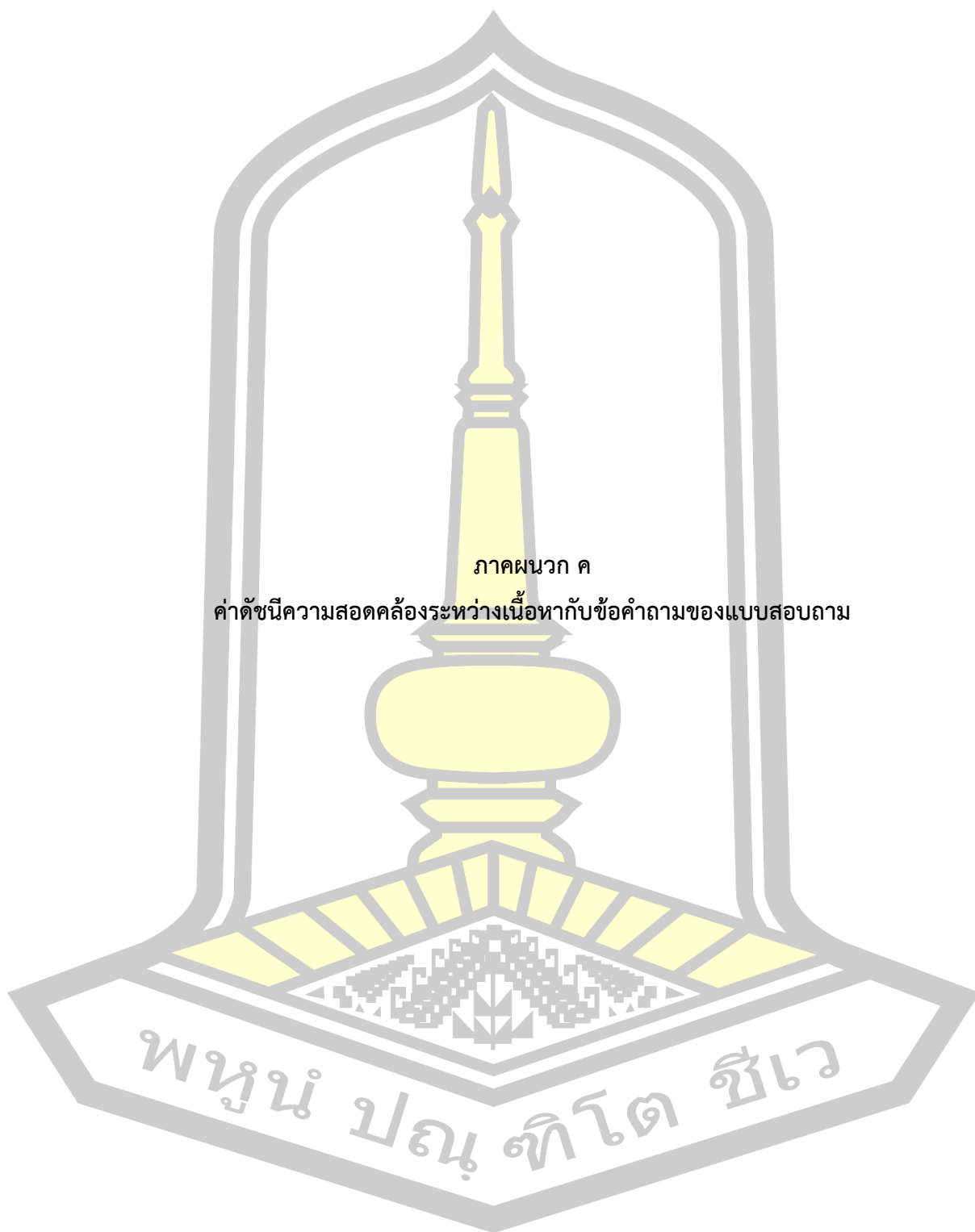
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์
(นางจิตราพร สุทธิสาร)

พหุบัน ปณ ทิโต ชีเว

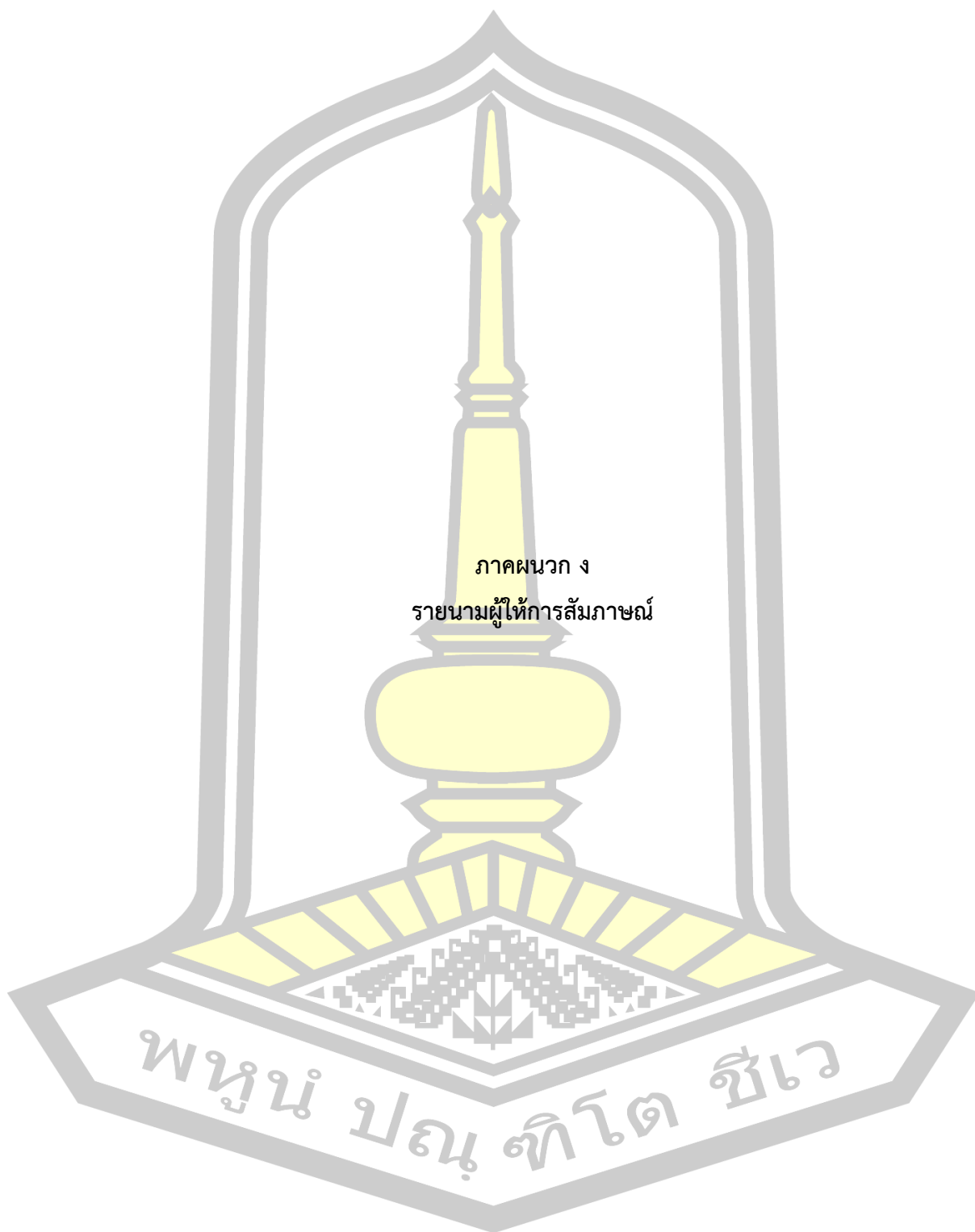
ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับข้อความของแบบสอบถาม

พหุ ประทีป ชัยเว

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างเนื้อหากับข้อคำถามของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	0	+1	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

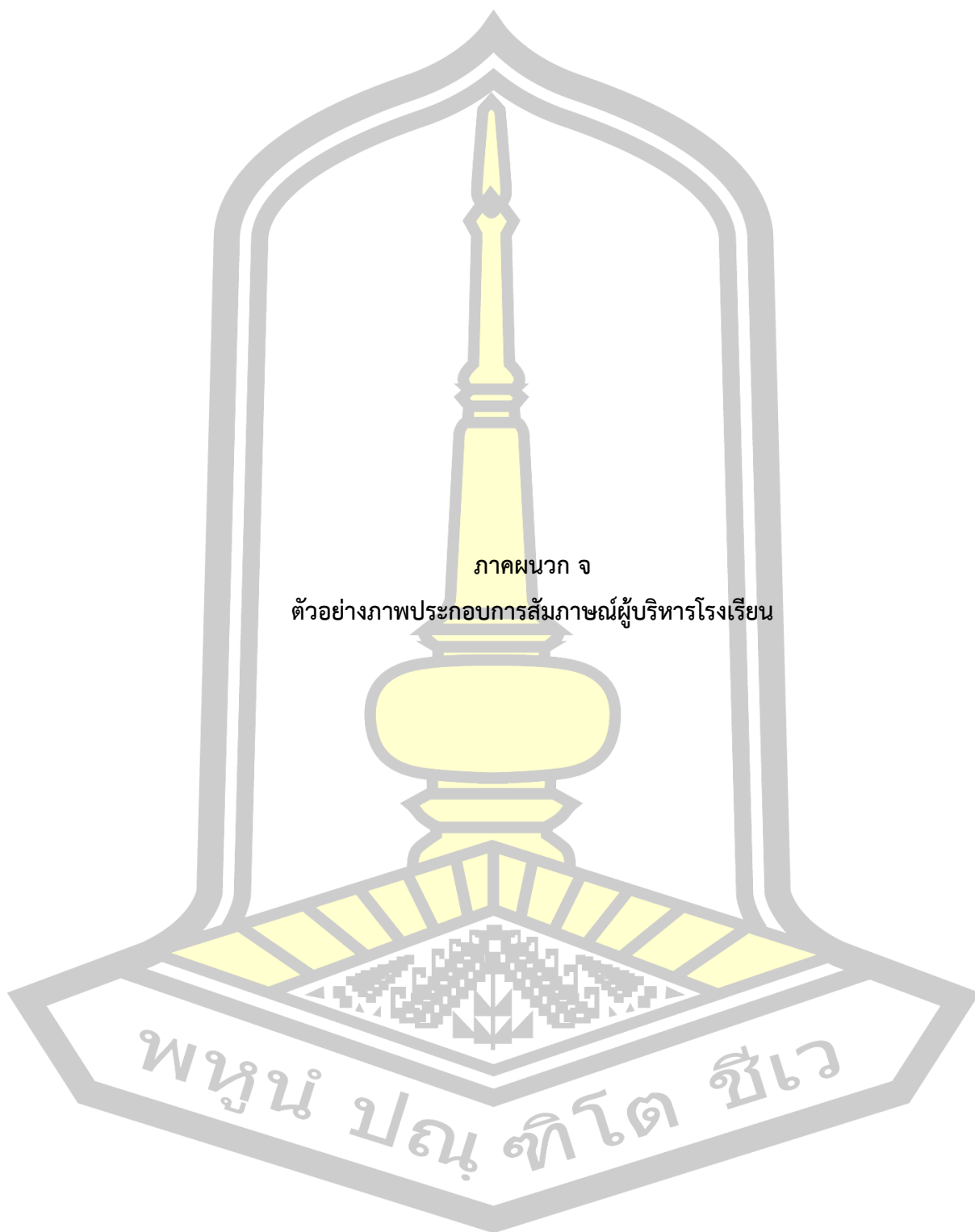
ภาคผนวก ง
รายนามผู้ให้การสัมภาษณ์

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

รายนามผู้ให้การสัมภาษณ์

1. โรงเรียนขนาดใหญ่	
นายวินัย ทีหอคำ	ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา
2. โรงเรียนขนาดกลาง	
นายอภิชาติ เหตุถึง	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอัครคริสเตียนศึกษา
3. โรงเรียนขนาดเล็ก	
นายปฏิญญา ประพตศิชอบ	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติธรรมวิทยา

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

สัมภาษณ์นายปฏิญญา ประพฤติชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติธรรมวิทยา
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วันที่ 9 กรกฎาคม 2561

สัมภาษณ์นายอภิชาติ เหตุตั้ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอัครคริสเตียนศึกษา
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วันที่ 9 กรกฎาคม 2561

สัมภาษณ์นายวินัย ทิหอคำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วันที่ 9 กรกฎาคม 2561

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางจิตราพร สุทธิสาร
วันเกิด	วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 8 ตำบลหม่ม่น อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้จัดการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอุดรคริสเตียนวิทยา ถนนอุดรสุขุมิ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2531 ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ปกศ.สูง) สาขาวิชาศิลปศาสตร์ วิทยาลัยครูอุดรธานี พ.ศ. 2536 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาปฐมวัย วิทยาลัยครูอุดรธานี พ.ศ. 2562 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว